

Jokijärven Avviisi on luettavissa myös kyläseuran kotisivuilla www.jokijarvi.com

LEHDESSÄMME

Pääkirjoitus	2
On se hetki	4
Kalle Päätalon viimeiset tukkijätjän työt Jokijärvellä	10-11
Lapsuusmuistoja Päätalosta	14-15

◀ Vanha kirkko alkuperäisissä väreissään taitelija Kari Holmin maalaamana

Jokijärven kirkko 170 vuotta

Mikkelinpäivänä 30.9.2018 vietettiin Jokijärven kirkon 170-vuotisjuhlaa: Maakirkko pidettiin Oulun hiippakunnan piispan **Samuel Salmen** johdolla hänen viimeisellä matkallaan virantoimituksessa Oulun ulkopuolella. Maakirkon jälkeen kirkkokahvit juotiin ja puheita sekä laulua kuunneltiin Kylätalon lämpimissä. Kirkkokansa, jota oli saapunut paikalle koleasta ja röntäsaiteisesta säästä huolimatta lähes 150 henkeä, saivat osallistua liikuttavaan ja seurakunnan arvokkaaksi laatiman ohjelman mukaan oman entisen kirkkonsa merkkipäivän juhlintaan. Käytössä olivat myös siirretyn kirkon palosta vuodelta 1925 säästyneet, ja jo Jokijärvellä käytössä olleet ehtoollismalja ja öylättilautanen.

Tervetuloitovotuksen jälkeen lauloimme virren 498:

*Nyt kulkee halki korpimaan
Jumalan lapsen tie
vaan päivämatkan kerrallaan
se kotiin täältä vie.*

Piispan saarnassa kiinnitti erityisesti huomiota ja liikutusta kohta, jossa hän vertasi Jokijärven kirkon vuonna 1850 Pudasjärven kirkkoherralta **Herman Inbergiltä** lahjaksi saa-

maa ehtoolliskalkkia eli ehtoollismaljaa ja sen tekstiä ”Tehkät te minun muistokseni” ja **Keisari Nikolai I** hiippakunnalle lahjoittamaa, kaulassaan riippuvaa piispanristiä ja vuotta 1851, jolloin Oulun hiippakunta perustettiin. Molemmissa lämpimin sanankääntein puhunut piispa näki kohtalonomaisuutta ja Jumalan johdatusta silloin ja senkin jälkeen olleisiin moniin raskaisiin aikoihin.

Neljässä jonossa jaetun ehtoollisen jälkeen lauloimme virren 138:

*Herra valtaistuimeltaan
enkeleitä lähettää,
tänne missä pahanvalta
uhkaa toivon pimentää.
Niin kuin tuulen hiljaisuus
liekkimyrskyn ankaruus
liikkuu Herran viestintuoja,
taistelun ja rauhan luoja.*

Virren jälkeen ei edes kylmänä vihmonut rännänsekainen sade latistanut harrasta tunnelmaa, kun kirkkovaltuuston puheenjohtaja **Tuomo Turpeinen** piti pienen puheen meille kaikille jokijärveläisille niin rakkaan kirkkomme sijalla ja laski meidän kaikkien puolesta muistoseppeleen kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan **Ulla Majavan** kanssa vuonna 1955 valmistuneelle ja **Vehka-Martin** muuraamalle muistomerille.

Sisätiloissa juotiin kotoisilta maistuvat kirkkokahvit ja sen jälkeen kyläseuran puheenjohtaja **Mauri Karjalainen** muisteli samassa juhlassa vietetyn Jokijärven Kyläseuran 20-vuotista taivalta. **Eevi Jaakkola** muisteli lämpimästi Jokijärven seurakunnan ja -kunnan syntyä ja sen moninaisia vaiheita. Lopuksi esitelmätoivotus toivoi, että yhä vieläkin ”kirkonryöstöstä” jäljellä olevista kaunoista järjestettäisiin yhteinen tilaisuus, jossa siirto saataisiin lopultakin lähes 150 vuoden jälkeen käsiteltyä ja päätökseen.

Juhlan päätteeksi piispatar **Hannele** veti tarkoin salaisuutena pidetyn verhon maalaukselta jo päällepäinkin näyttäneen luomuksen ympäriltä. Ja kun valkoisen hunnun alta paljastui taitelija **Kari Holman** upeaksi maalama taulu Jokijärven kirkosta, niin ihastuksen huokaus täytti kylätalon salin. Tämän jälkeen kirkkoherra **Tuomo Törmänen** lahjoitti taulun kopion kyläseuran puheenjohtajalle ja ”Erä-

maan temppeli” -kirjan tekijänä arvokkaan tutkimustyön tehneelle **Jorma Räisäselle**.

Kun juhlan jälkeen ajaa köröttelimme kotiin päin, niin vieressäni istuva ja harvoin kirkossa käyvä ja vain vaivoin maakirkkoon ja juhlaan mukaani houkutteleva naapurini **Antero** sanoi juuri ohimenneestä tuokiostamme historian ja Sanan äärellä:

”Kyllä kannatti lähteä.”

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

▲ Kirkkovaltuuston puheenjohtaja Tuomo Turpeinen ja kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Ulla Majava seppeleenlaskussa

▼ Maakirkon harrasta tunnelmaa piispa Samuel Salmen seurassa

PÄÄKIRJOITUS

Vaiherikas vuosi on takanamme: tammikuussa sai kolata lunta oikein kylläkseen, helmi- ja maaliskuussa oli sitten jo hieman seesteisempää talventuntua. Toukokuussa oli hienot kelit maalata talo ja pikkuisen viileämmän alkukesän jälkeen jopa lämpimien maiden kansaeläjät ihmettelivät ilmojemme huumaavaa lämpimyyttä. Lopulta vuosi oli mit-taushistorian neljänneksi lämpimin ja ne kolme muuta olivat edeltävät vuodet.

Kyläseuran elämä oli vireää ja toimeliasta: talloissa siistittiin upeaksi, ja aivan syystä monella suulla kehitun Kylätalon ympäristö katseiden kestäväksi. Haalistuneet teatterin seinät maalattiin ja rivitalon huoneistoihin vaihdettiin uudet ikkunat ja ovet, sekä kahteen huoneistoon tehtiin pientä suurempi remontti. Myös pankkaoksansa liian lähelle taloa kasvattaneet männynkarjut kaadettiin ja tehtiin haloiksi.

Kyläseuran vuoden 2018 päätehtävä oli Olavi Virta -musikaalin 20 esityksen kunnialla maaliin saattaminen. Mielestäni

myös onnistuimme siinä hyvin organisoidulla ennakkosuunnittelulla ja ennen kaikkea osaavien talkoolaisten avulla. Siitä hyvänä osoituksena jopa liikenteenohjaajien saamat monet kiitokset. Eivätkä he niitä kiitoksia turhasta saaneet: ensi kosketuksen teatteriin tuleva katsoja saa juuri heiltä: ystävällisiltä ja hymyileviltä miehenjuriskoilta. Myös kanttiinin iloiset tytöt on tässä kiiteltävä suurenmoisen hienosti sujuneesta kesästä.

Esitysten loputtua Kyläseura piti lauantaina 18. päivää kaikille kyläläisille tarkoitetun ”mini-venetsialais” -juhlan kilpailuneen ja karaoketansseineen. Ääntään esittelivät meille myöhemmin illanhämyssä nekin, jotka eivät päivän kirkkaudessa sitä yleensä tee.

Syyskuun 30. päivä, Mikkelinpäivänä, pidettiin teatterilla ja Kylätalossa Jokijärven seurakunnan 170-vuotisjuhla hiippakunnan piispan Samuel Salmen johdolla. Juhla oli rätäsateesta huolimatta koskettava ja lämminhenkinen. Jäi varmaan kaikille 150 läsnäolijalle ikiajoiksi

mieleen tärkeänä historiallisena tapahtumana jokijärveläisten ihmisten ajanvirrassa.

Joulukuun puolivälissä, kun lunta oli vain muutama sentti, lauloimme Kylätalolla kauneimmat joululaulut ja söimme yhdessä joulupuuron, kinkkua ja joimme torttukahvit päälle hyvin onnistuneelle vuodelle. Laulaminen toi varmaan jokaiselle hyvän mielen ja pappimme Tuomo Törmäsen lämpimät sanat valoa pimeyteen.

Tämän kaiken jälkeen voimme katsoa hyvillä mielin kohti nyt jo kulumassa olevaa vuotta, jolloin Kalle Päätalon syntymästä tulee täyteen 100 vuotta. Vanha vuosi osoitti meidän, ja niin muodoin myös Jokijärven kyläseuran, olevan 20. ikävuodestaan, tai juuri sen takia, hyvissä voimissa. Se ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys, mutta meistä itses-tämmehän se on kiinni.

Kiitokset kaikille mukana olleille!

Veikko Räsänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Lupon- makaajat

Taivalkosken Jokijärven oman kirjailijan, Kalle Päätalon, näytelmän Luponmakaajat kantaesitys 28.6.2019

Jokijärven Pölkky-teatterissa

Kalle Päätalo ei omasta mielestään ollut näytelmäkirjailija. Siitä huolimatta hänen näytelmiään on esitetty aika paljon, jopa ammattiteattereissa. Vuonna 1995 ilmestyi päivänvaloon hänen näytelmänsä Luponmakaajat. Myöhemmin näytelmä on julkaistu romaanissa Mustan Lumperin raito. Kalle oli kertomansa mukaan

parannellut ja lyhennellyt käsikirjoitusta useita kertoja ja lähettänyt sen sitten lopulta Lahden teatterin ohjaajalle noin kymmenen vuotta sitten. Näytelmä ei kuitenkaan päätnyt mil-lekään näyttämölle, mutta sen tie kulki vuonna 1995 lahtelaisen kirpputorin kautta lopulta Taivalkoskelle, Päätalo-instituuttiin. Päätaloseuran aktiivi, Vei-

Tilannekuvia harjoituksista

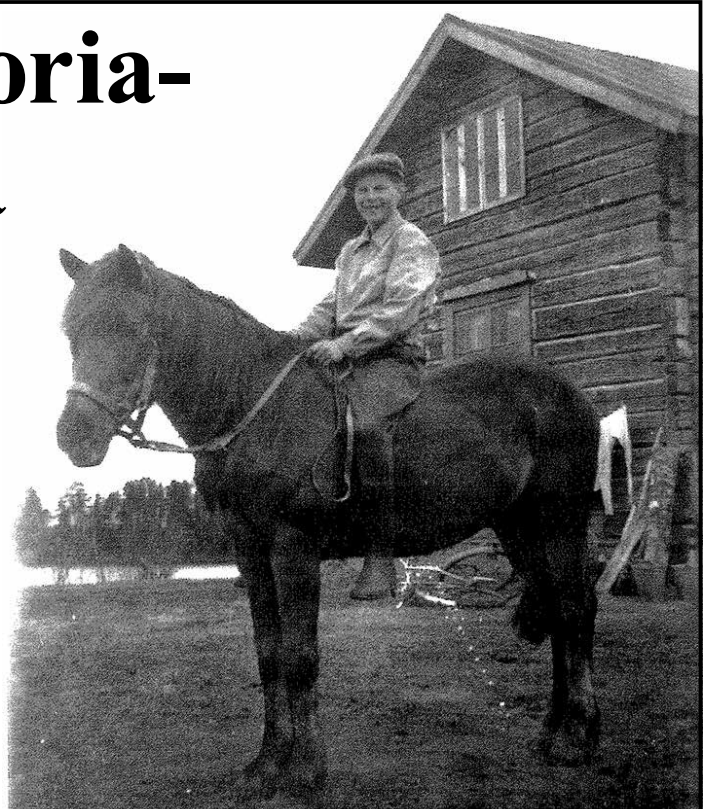

Kiitos lukijoillemme runsaasta kirjoitussadosta!

Osa kirjoituksista siirtyi seuraaviin numeroihin

Historia- kuva

Kalervo Heiskanen vuonna 1952. Taustalla vanha Heiskanen (rakennettu Jokijärven pappien vanhasta asumuksesta).

HALUATKO JOPA 6% KORON
JA TUOTON RAHOILLESISI ?

Soita heti 0400 386 420, niin
kerromme lisää eri vaihtoehdoista.

PERUNKIRJOITUKSET

• Ositukset • Perinnönjaot • Testamentit • Edunvalvontavaltakirjat

Kokemuksella, ammattitaidolla ja
kilpailukykyiseen hintaan!

Soita ja varaa aika: 0400 259 085

Kaikki soittaneet osallistuvat 500 euron matkalahjakortin arvontaan 27.12.2019.

KARI SIMONEN PALVELUT

OULU • RAAHE • TORNIO • KUUSAMO

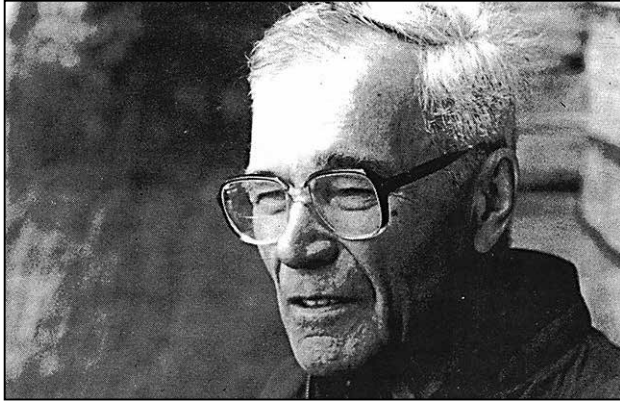
info@karisimonenpalvelut.fi • www.karisimonenpalvelut.fi

jo Jussila, sai tehtäväkseen ottaa yhteyttä Kalle Päätaloon löydön takia. Kalle Päätalo vastasi Jussilan kirjeeseen ja toivoi, että paikalliset teatterit kiinnostuisivat näytelmästä, ja antoi luvan sen esittämiseen. Yrityksistä huolimatta näytelmän esittäminen ei kuitenkaan toteutunut.

Jokijärven kaksikymmentä vuotta täyttävä Pölkky-teatteri on tarttunut teatterinjohtajansa **Elsa Ruokankaan** kanssa haasteeseen. Jokijärven kyläseuraa haluaa tällä tavalla osoittaa kunnioitustaan oman kylän kirjailijalle, hänen valtavalle työnsä suomalaisen kirjallisuuden ja kotikuntansa hyväksi. Tuskin koko Pölkky-teatteria olisi olemassa ilman Kalle Päätalon myötätunnetusta.

Pöytälaatikko-näytelmän matka kohti ensiesitystä

Näytelmä nähdään tulevina kesänä Pölkky-teatterissa Jokijärvellä 14 kertaa. Elsa Ruokangas otti jo vuonna 2012 yhteyttä näytelmäkirjailijaliittoon, joka

Kalle Päätalon näytelmä kulkeutui Lahden kirpputorilta Koillismaalle

sai Kallen tyttäreltä, **Riitalta**, luvan muokata näytelmän kesäteatterin lavalle sopivaksi. Elsa Ruokangas ryhtyi toimeen, koska hänen mielestään näytelmän sanoma puhuttelee tänäkin päivänä. Kaveria ei jätetä! Vielä tuolloin aika ei kuitenkaan ollut sopiva. Nyt, Kalle Päätalon juhlavuonna, kirjailijan toive toteutuu!

Päätalo itse pitää lupomakaamiskevään kuvaustaan ainutlaatuisena. Tapahtumat sijoittuvat kairaana, savottakämpän kämpppäkartanolle, missä jätävät odottelevat uiton alkamista, makaavat loppoa.

Hermot ovat pinnalla, kun uitto ei ala eikä senkään jälkeen ole varmaa, otaanko porukkaan, vai joutuuko lähtemään tyhjin toimin kotiin. Tiliä ei tule ja verskottia ei anneta, joten omien eväiden loppuessa jätkä ostaa ruoan hartsuherralta rahan puutteessa tavarapantilla. Jos ei ole pantattavaa, hartsumakasiinin ovi pysyy lukossa. Kämpällä yritetään kuitenkin yhteisvoimin mennä eteenpäin. Eväät ja rahat tasataan. Mistä löytää voimat turhauttavaan odotukseen? Kaikkien terveys ei kestä. Talvisodan hengessä porukka yrittää kuitenkin auttaa toinen toistaan ja etenkin elämän varsitien lopulla olevaa tukkijätkeä ja nuorinta **Napesta** eteenpäin.

Musiikki on yksi tapa helpottaa oloa ja koti-ikävä. Musiikkia on Kallen alkuperäisessäkin käsikirjoituksessa. Musiikkia kuullaan myös Pölkky-teatterin versiossa.

Salme Koskelo

Oravannahkakauppaa

Jokijärven kunnan vanhassa vaakunassa yksi vaakunaeläimistä on orava. Itse asiassa vaakunassa on kolme oravaa päällekkäin. Jututettuani paria jokijärveläistä veteraania ymmärrän paremmin noitten pikkuotusten merkityksen vaakunassa.

Tuikie syttyy niin **Armas Puolakanahan** kuin **Erkki Moilasenkin** silmiin, kun alamme muistella oravanmetsästystä.

– Oravia pyyvettiin joi-nakin syksyinä paljon. Jopa pöllimetästä kannatti tulla pois, kun oravannahkoista maksettiin niin paljon, Armas Puolakanaho hihkaisee. Kuikkavaarassa oli kämpppä viitostien varressa. Olin siellä eräänä syksynä savotassa kartanopehtuurina. Olin muistaakseni korkeintaan kymmenvuotias. Yhen kerran sanoin työnjohtajalle, että lähen kottiin tekkeen muita töitä. Kotona tuli sitten naapurin

Kalle ja sano että lähetään oravametsälle. Sillä oli koira ja minulla oli kans koira. Kallen koira veti hyvin vainun ilmasta ja minun koira jälestä. Sillain kun yhdessä toimittiin saatiin hyvä tulos. Oravakanta oli ihan mahoton. Saatoimme saaha oravia jopa kolmekymmentä päivässä. Jalavan kauppias osti niitä nahkoja ja niillä oli hyvä hinta.

Oravia ammuttiin pienellä yhdeksänmillisellä ”finhisteri” (= Winchester) kiväärillä. Piti osua oravaa päähän, että nahka pysyi ehyenä. Aina ei ollut hauleja. Silloin katkottiin pätkiä rautalangasta ammuksiksi. Eihän niillä puun latvaan ylettynyt ampumaan, mutta oravia oli paljon. Oravat nylettiin itse ja rupit pais-tettiin uunissa joko peltillä jos semmoinen oli, tai siten tehtiin koivunoksista semmoinen ympyrä, jonka päälle rupit ladottiin. Osa syötettiin koirille.

Erkki Moilanen muistaa myös hyvin runsaat oravasyksyt.

– Oravia sai ampua vasta kekrin jälkeen, kun kaikki olivat kasvaneet aikuisiksi. Pentuja ei saanut ampua. Ampumiseen tuli semmoinen sääntö, että juuri ennen metsästyksen alkua annettiin ilmi, jätetäänkö etukäpälat kynsineen vai takakäpälat. Nahat niputettiin langalla suuaukosta ja ne piti näyttää nimismiehelle, joka ne sitten leimasi. Sillä tavalla kontrolloitiin, ettei kukaan ammu liian nuoria oravia.

Erkki Moilanen oli töissä Isokummussa, kun saksalaisille rakennettiin veturitalleja. Siellä alkoi polvi vaivaamaan ja piti käydä lääkärissä. Polveen oli tullut vettä ja lääkäri imi sen ruutalla pois. Sitten se määräsi veepeetä kaksi viikkoa. Kahteen viikkoon ei olisi saanut kävellä.

– Enhän minä malttanut olla kotona, kun just oli oravanmetsästyksaika. Nahasta maksettiin 6 mk, mikä siihen aikaan oli kova hinta. Oravanmetsästyks oli kovvaa hommaa. Minä kulin aluksi yksin oravametsällä. Ammuin toistakymmentä päivässä. Isäkin heitti pöllinteon ja yhdessä kulettiin pitkää päivää metsissä. Nyletyt oravat laitettiin peijinpuuhun, joka oli joku lauta ja siihen venytettiin nahka ja pisteltiin hienoilla puutikkuihin lautaan kiinni. Siinä niitä kuivatettiin muutama vuorokausi. Minun koira otti joka aamu pissalla käyvänsä vainun ja säntäsi mettään. Kohta alkoi kuulua haukku. Siitä tiesi, että oravia oli löytynyt.

Erkki Moilanen möi myös nahat Jalavaan. Rahat menivät pääasiassa perheen yhteiseen kassaan, mutta jonkin verran sai taskurahaakin. Eiväthän

Oravanmetsästäjä Erkki Moilanen

ne tarpeet olleet silloin kovin suuria. Hän oli kuullut kerrottavan, että kauppias tienasi nahkoilla niin paljon, että rakennutti Jalavan pihapiiriin asuinrakennuksen, joka siellä edelleenkin

toimii kauppiaspariskunnan asuntona.

Salme Koskelo
jokijärveläinen
kirjailija

KALLE PÄÄTALO 100 VUOTTA

Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmä esittää

Kalle Päätalon käsikirjoittaman näytelmän

LUPONMAKAAJAT

Sovitus ja ohjaus: Elsa Ruokangas

Kantaesitys

PÖLKKY-teatterilla

Ensi-ilta

Pe 28.6.2019 klo 19.00

Muut esitykset:

Su 30.6.2019 klo 14.00	Su 14.7.2019 klo 14.00
Ti 2.7.2019 klo 19.00	Ke 17.7.2019 klo 19.00
To 4.7.2019 klo 19.00	Su 21.7.2019 klo 18.00
Pe 5.7.2019 klo 19.00	Pe 26.7.2019 klo 19.00
La 6.7.2019 klo 16.00	La 27.7.2019 klo 14.00
Su 7.7.2019 klo 14.00	Su 28.7.2019 klo 14.00
Pe 12.7.2019 klo 19.00	

Liput: 15 euroa, alle 12-v. 5 euroa

Oikeuksia valvoo: Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat

Jokijärven Kyläseura

Tiedustelut ja varaukset: 040 578 7176 tai jokijarvi@jokijarvi.com

Katso lisää www.jokijarvi.com

On se hetki

Nyt on se hetki, jolloin jokaisen meistä täytyy sydämessään miettiä, että mitä juuri minä voin tehdä ilmaston ja koko Maapallon hyväksi. Ja sitten, kun mietinnät on mietitty, on toiminnan aika heti eikä viidestoista päivä. Ajattelun pohjaksi voit ottaa sen, että kaikki lähtee yksilön toimista, etkä saa ajatella tekekö naapuri vai tekevätkö nuo poliitikot mitään. Mutta kun sinä ja minä teemme yhdessä hyviä tekoja, niin meistä kasvaa lopulta niin mahtava voima, että saamme pelastettua Universumin meille ainoaksi asuinpaikaksi osoittaman paikan eli Maan.

Mitä sitten pitää tehdä, että tulevatkin sukupolvet voivat elää maanpäällä ja nauttia Luojan meille lahjoittamista antimista vailla pelkoa elämän loppumisesta. Ihan ensimmäiseksi kannattaa lajitella jätteet. Meille on tuotu kirkonkylälle muovinkeruustia, jonne voi viedä pienet muovijätteet, kuten kaikenlaiset ruoanpakkausmuovit ja niihin verrattavat. Pienme-

tallille on samassa paikassa keruustia ja pullothan me olemmekin jo oppineet aikojen alusta kierrättämään parhaiten maailmassa.

Isommalle metallijätteelle on vaihtolava lähellä rautatieasemaa ja sen jälkeen jäljellä on enää biohajoavat jätteet, jotka jokainen voi laittaa kompostiin tai bio-keräysastioihin. Kaikenlaiselle roinalle, josta ei tiedä mihin sen veisi, niin niille kannattaa kysyä sijoituspaikka Matovaaran kaatopaikalta. Jo tämän verran tehtyäsi, roskapussissasi ei ole enää juuri mitään Ouluun kyörättävää.

Missään tapauksessa älä jätä lajittelematta jätteitäsi, ja jos takapihallasi tai lähimetsässä on ammoin sinne perustettu ”kaatopaikka”, niin tee ekoteko, ja vie sieltä olevat rojut sinne minne ne kuuluvatkin. Nämä tällaiset rojuläjät kun ovat maanomistajan vastuulla ja hävitetään viimeistään joskus hänen lompastaan otetuilla rahoilla. Eli toimi heti; luonto kiittää sinua ja omatuntosi kevenee ja on mukava katsella siistiä ympäristöä.

Tällaista siivoa me ihmiset saamme aikaan omalla asuinpaikallamme

Auton tötteröiden kanssa asia on pikkuisen kinkki-sempi, kun elämme murosmaailmaa, eikä tavallisen tallaajan kukkarolle sopivaa päästötöntä autoa ole vielä markkinoilla. Mutta heti, kun sellainen on saatavilla, niin pannaan vanhat, ja nykykatsannossa suorastaan saasteenpesät, vaihtoon kun se itse kellekin vain on mahdollista.

Sitten vielä yksi asia: kun käyt seuraavan kerran apteekissa ja saat sieltä lääkepuurojen kuljetukseen pienen muovipussin

tai tulevaisuudessa tietysti ekopussin, niin älä hävitä sitä, vaan ripusta se autosi vaihdekeppiin roskapussiksi. Itselläni on tuollainen pussi ollut käytössä noin 20 vuotta ja moni roska on jäänyt sen tähden tienvarseen heittämättä. Tiedän kuitenkin, että kaikilla tuollaista pussia ei ole.

Ja tiedän sen siitä, kun lenkilläni kuljen Päävaaran tienhaarasta Mannilan tienhaaraan Jokijärventien laita, niin joka ikisellä, noin 120 sulanmaan ajan reissullani, joudun kerää-

mään taskuuni tienposkeen heitetyn roskan tai useampia.

Keväällä lumien suluttua otan ensimmäisellä lenkilläni mukaan isomman pussin, ja vaikka matka on vain pari kilometriä yhteen suuntaan, niin saan kerätyksi kummaltakin tienlaidalta ihan ikioman pussillisen roskaa. Nyt tuon kahdenkilometrin välin tienlaidat ovat varmaan yksi Suomen roskavapaimista alueista. Olen nimittäin kerännyt sieltä kaikki sormenpäänkokoisetkin, jo-

ammoin sitten sinne heitettyt roskat.

En nyt halua tässä kehua itseäni miksikään erinomaiseksi ihmiseksi, kun en sitä ole, mutta jotain olen kuitenkin tehnyt yhteisen asiamme eteen.

Mikset sinäkin tekisi niin.

Veikko Räsänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Kun kotisi kaipaa uutta ilmettä

Taivalkosken Huonekalu ja Väri Oy:stä löydät kaikki tarvitsemasi tarvikkeet.

Meiltä löytyy huonekalut laidasta laitaan jokaiseen huoneeseen, valaisimet niin kattoon, seinälle kuin pöydällekin, maalaustarvikkeet, tapetit ja lakat sekä rakennustarvikkeita kuten laatat, listatarvikkeet, lukot, helat jne.

- Matot
- Maalit
- Tapetit
- Listatarvikkeet
- Kaakelit
- Laatat
- Valaisimet
- Huonekalut
- Keittiökaluusteet
- Miele-kodinkoneet
- Pultit, mutterit ja yleisruuvit kiloittain

TEKNOS

ISKU

TIKKURILA

VM-CARPET

UPO

Thomart

Miele

TAIVALKOSKEN HUONEKALU JA VÄRI OY

93400 TAIVALKOSKI ☎ 040 191 0913

huonekalu@vari.suomi.net • www.huonekalujavari.fi

Metsänhoitoyhdistys

– toimintaa metsänomistajan parhaaksi

Metsänomistajien oma palvelutoimisto

Ammattitaitoista ja asiantuntevaa neuvontaa ja palvelua puukauppaan, metsänhoitoon, metsäverotukseen, tilan- ja metsänarvon määrittelyyn, metsäsuunnitteluun sekä muihin metsään liittyviin asioihin.

Onko metsäsuunnitelmasi ajan tasalla?

Metsänomistajat
MHY KOILLISMAA

Taivalkosken toimisto Talonpojantie 8 B 17, 93400 TAIVALKOSKI
Teuvo Puolakanaho 0400 254 781, Tarja Kurtti 040 739 1355, Aila Mikkonen 040 739 1325
etunimi.sukunimi@mhy.fi • www.mhy.fi

**Puunkorjuupalvelut • Voimalinjarakennus
Lavettikuljetukset • Kaivin- ja telakoneet**

HEAVY RAKENNE OY

Metsäkyläntie 39 C
93400 TAIVALKOSKI

heavyrakenneoy@luukku.com

Puh. 040 585 4935 Kari
040 735 9247 Antti

Mutkala ja sen asukkaat Isokummussa

Piipahdin **Urpo ja Martta Saveliuksen** sekä **Erkki Moilasan** luona selvittelemässä muistikuvia Mutkalaksi tunnetusta vanhasta talosta aivan Jokijärven tien varressa, juuri ennen Isokumpua kirkolta tullessa. Martta ja Urpo asuttavat edelleen paikkaa.

Erkki Moilanen tietää, että talon Isokummun puoleinen pirtti on siirretty Harjajärven rannalta. **Jaakko Väisänen** sai ostetuksi hirsirakennuksen, jonka hän siirsi vaimonsa **Sylvin** veljen, **Aarne Kyllösen** kanssa asunnoksi Jokijärventien varteen. Jaakko ja Sylvi Väisänen asuivat talossa kymmeniä vuosia. Perheelle syntyi puolikymmentä lasta. Jaakko alkoi anoa viljelystilaa Jokijärveltä. Hän sai Virtala-nimisen tilan Tyräjoen varrelta ja muutti perheineen sinne. Mutkalan pirtti jäi autioksi.

Erkkikin ehti asua talossa vaimonsa **Inkerin** kanssa. Inkeri oli Sylvi Väisäsen sisar. Erkki ja Inkeri vihittiin v. 1956 ja he asuivat aluksi Harjalassa.

– Mutkalan oli rakennettu pirtin lisäksi kamari ja keskelle jäi keittiön tapainen pieni huone. Vaimoni oli raskaana ja halusi muuttaa lähemmäksi asutusta, missä kätilökin olisi lähempänä, joten Sylvi lupasi keittiöhuoneen meille. Siinä oli tilaa justin

hetekalle ja pöytä toiselle seinälle. Huoneessa oli kamina, minkä päällä keitettiin. Siinä oli näyttimälleen tilaa kahdelle. Ei tarvinnut paljon jalkoja siirtää, kun kaikki oli lähellä. Istui vain toolilla ja laittoi ruokaa ja tiskasi, Erkki muistelee naureskellen. Seuraavana kesänä remontoin kotitilan mökin kahdesta keskenräisestä huoneesta toisen meille asunnoksi. Poika oli jo silloin syntynyt.

Martta on syntyisin Kostolta. Hänen isänsä **Kalle Aukusti Luokkanen** oli aikoinaan muurari ja teki metsätöitä. Isä oli paljon reissuhommissa.

– Isä sai tietää autioksi jääneestä talosta ja osti Väisäsen Jaakolta tämän paikan. Me asuttiin Urpon kanssa silloin Ruukissa. Isä halusi ostaa paikan minun nimmiin.

En kuitenkaan ajatellut tulla tänne asumaan, mutta kun isä kuoli äkkiä 63-vuotiaana sairauteen, meidän piti tulla keväällä Ruukista tänne, kun isältä jäi kaikki tilan lainhuudatukset teemmättä. Muutimme taloon vuonna 1964 aluksi vain tilapäisesti, mutta samalla reissulla ollaan edelleenkin, Martta muistelee.

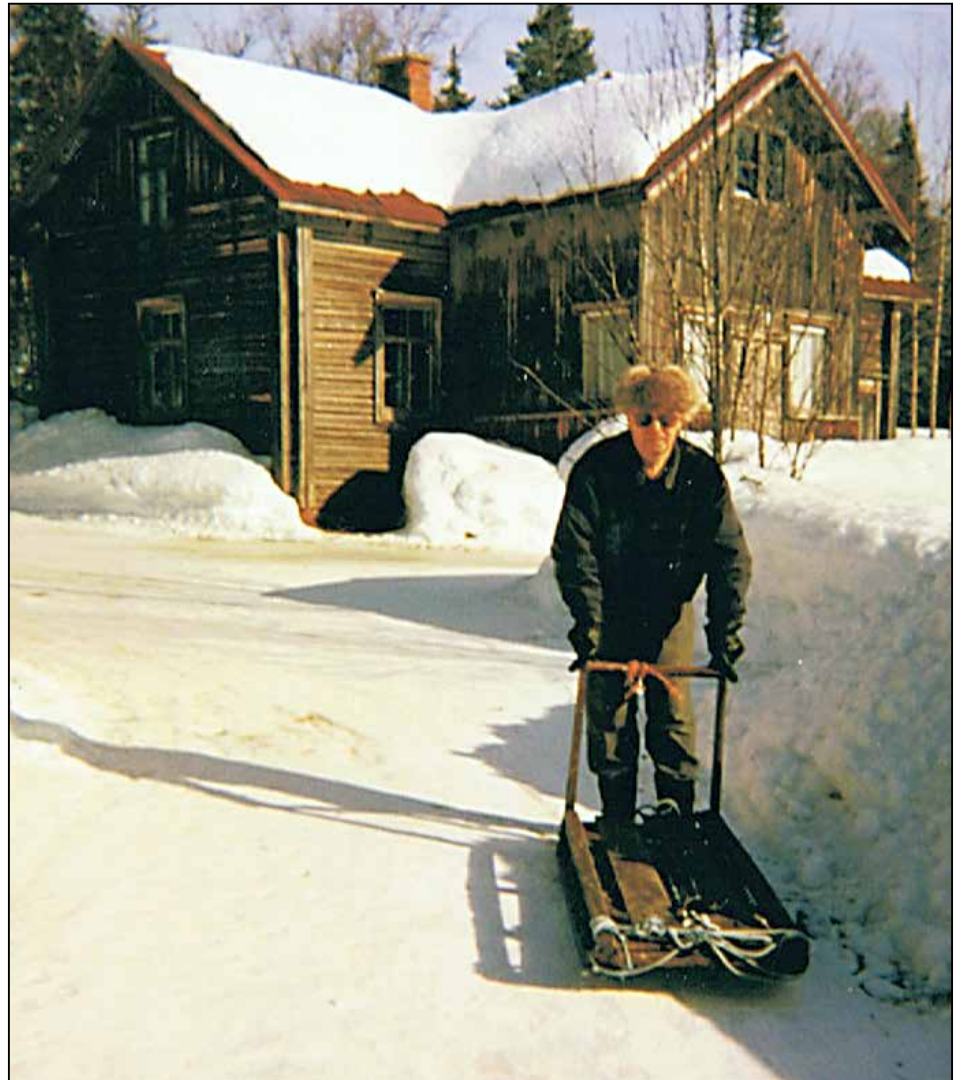
Erkki Moilanen muistelee, että Kalle oli antanut traktorin osamaksuksi tilasta. Sodan jälkeen taloon on rakennettu kamaripää ja eteinen. Eteisen raken-

si Aarne Kyllönen. Tilalla oli pieni navetta ja sauna. Silloin piti joka huusollissa olla edes yksi lehmä.

– Meillä oli neljä tai viisi lehmää, Martta muistelee. Lehmät saivat liikkua vapaasti metsissä laiduntamassa. Kun sitten alettiin vaatia lehmille aitauksia, moni laittoi karjansa teurastettaviksi. Mekin hävitettiin lehmät vuonna 1991. Lehmille viljeltiin vähän heinää ja jotkut viljelivät kauraakin. Viljoja puitiin Haapovaarassa.

Uusi puoli rakennettiin vuonna 1977, kun ei saatu laajennuslupaa vanhaan rakennukseen. Rakennus oli liian lähellä tietä eikä lupaa saatu sen takia. Talo olisi pitänyt purkaa, mutta sitä ei tehty, koska se oli hyvä varastotila. Nyt siihen pitäisi katto uusua. Onhan siellä vielä erittäin hyvä ja iso leivinuuni. Siinä voi vieläkin paistaa, jos vaan jaksaa lämmittää, Martta huokaisee.

– Minä tein töitä yleisradiolle. Haapovaarassa oli pieni asema ja olin siellä ruoanlaittajana ja siivoojana kahdesti viikossa. Kun Metsäkylään alettiin rakentaa uutta asemaa laitoin aluksi työmiehille ruokaa Horsman koululla. Kun Metsäkylän asemalle valmistui keittiö, siirryin sinne. Metsäkylän asemalla sain olla vuoteen 1991, minkä jälkeen siellä ei pi-

Mutkalan isäntä

detty enää miehitystä. Metsäkylän asemapäällikkönä oli tuolloin **Ilmari Haikola**.

Vuonna 1992 Kiimingissä oli **Osmo Pasuri** asemapäällikkönä ja hän lupasi minun jatkaa heidän töissä. Uusi asema tehtiin Ylikkiingin tien varteen ja pääsin sinnekin ruoanlaittoon ja siivoamaan. Asuin Jäälissä viikot ja tulin pyhäksi kotiin. Lapset olivat jo aikuisia ja Urpo oli kotona yksin viikot. Olin Kiimingissä työssä vuoden 1998 syksyyn.

Kun Martta lopetti työt siellä, hän innostui toimimaan Jokijärven kyläseurassa. Martta on ollut kyläseuran hallituksen jäsen useita vuosia. Myös toiminta Isokummun Maa- ja Kotitalousseurassa on kiinnostanut. Seura piti kuitenkin

lopettaa, kun tämän päivän naiset eivät enää ehdi toimintaan mukaan.

Kun Urpo ja Martta jäivät Isokumpuun Mutkalan myötyrinään, Urpo kulki metsätöissä. Metsurille riitti töitä ja Urpo sai vakituisen paikan Metsähallitukselta. Kyläläisten mukaan Urpo oli mahoton tekemään töitä. Siinä se meni mieheltä selkään niin huonoon kuntoon, ettei sille voinut mitään tehdä. Puun kanssa puuhastelu on ollut Urpolle tuttua jo nuoruudesta. Kotona piti tehdä paljon puutöitä.

Urpo Savelius on ollut innokas kellontekijä. Taivalkosken kansalaisopiston puutyöpiirissä muutama mies teki kelloja ja Urpo innostui menemään mukaan. Opettajana oli aluksi **Kummalan Markku**. Hän

meni sitten Posiolle ja **Hiltulan Veli** jatkoi opettajana. Kelloa varten oli tilattu kaavat Etelä-Pohjanmaalta Könnin kellojen rakentajilta. Kellon koneisto tilattiin tehtaalta Länsi-Saksasta. Se maksoi kuusi sataa markkaa.

– Ensiksi tehtiin veistämällä koristeet. Niissä meni aikaa. Maalaus oli viimeinen työ. Kello maalattiin monta kertaa. **Koljosen Leo** auttoi maalauksessa. Sitten se lakattiin. Yhden kellon tekoon meni puolitoista vuotta. Elämän aikana olen tehnyt neljä kelloa, eli neljälle penskalle. Itelle ei jäänyt, kun voimat alkoi loppua.

Salme Koskelo

Rukatravels.fi

PUKEUTUMISEN ERIKOISLIIKE KAIKEN IKÄISILLE

- ASUSTEET
- KENGÄT
- LELUT JA PELIT
- TULIAISET

ZE-ZE CONCEPT
Levi's
adidas
ESPRIT
MAYORAL
HICCA
ICEPEAK
riecker
reima

pikkupeukku
LAPSILLE JA AIKUISILLE

Olemme myös
FACEBOOKISSA

Vuodesta
1989

Keskellä
Taivalkosken
ydin-
keskustaa

Tule ja löydä
HYVÄT TULIAISET
JA LAHJAIDEAT
meiltä!

Runsas ja monipuolinen
KIRPPIS

Kauppatie 16
93400 TAIVALKOSKI
Sari 040 552 2254
peukku.sari@luukku.com

KULJETUSLIIKE
Tyni Oy
TAIVALKOSKI

AUTO 0400 232 546
JARMO TYNI 0400 255 023
TYNIOY@GMAIL.COM
WWW.TYNIOY.FI

**KIINTEISTÖNVÄLITYSTÄ
POSIOLLA JA TAIVALKOSKELLA**

Mikäli olet harkinnut kiinteistösi myyntiä, me autamme.
Myytävät kohteet löytyy osoitteesta www.lkvposio.fi

LKV-POSIO Posiontie 47
97900 POSIO
Puh. 040 1780 140
Susanna Kylmäluoma
www.lkvposio.fi www.etuovi.com

• Nibe maalämpöpumput
• Traktorikaivurilla kiinteistön-
huolto-, kaivuu- ja lumityöt

Kaikenlaiset
LVI-palvelut
pitkäaikaisella
kokemuksella

MYynti - HUOLTO - ASENNUS
LVI-Taivalkoski Ky

Kauppatie 24, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 0400 227 858
lvi.taivalkoski.ky1@luukku.com

Kauppatie 19
93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 841 854
Ville 050 411 1580
posti@lvimeskus.fi
www.lvimeskus.fi

MJ Härkönen Oy
Puh. 040 733 6390, 0400 386 597
matti.harkonen@hotmail.fi

OMT-Fysio
Erja Toivonen
Talonpojantie 8, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 553 7433

AWA
PARTURI-KAMPAAMO

Kauppatie 19-21
93400 TAIVALKOSKI Puh. 044 522 0651

VUOKRATTAVANA
Hirsimökki
Jokijärven rannalla

Täysin varusteltu, makuupaikat
6 hengelle (alakerrassa 4 ja
vintillä 2). Hyvä uimapaiikka.
Soutuvene ja grillikodan käyttö sis. vuokraan.
Yhteystiedot: Salme Paloniemi, puh. 040 724 1148,
salme.paloniemi@gmail.com
Katso lisätietoja: <http://www.visittaitaivalkoski.fi/mokki-salme-paloniemi>

Metsät ja metsienhoito

Aloitin toimihenkilö-
metsämiesurani 1.1.1975
ja silloin Suomen metsis-
sä oli puuta 1,54 miljardia
kuutiota. Tällä hetkellä tuo
lukema on aika tarkalleen
2,5 miljardia. Eli kasvu on
ollut mahtavaa, enkä ole
sitä saanut ihan yksinäni
aikaan, mutta ehkäpä muu-
taman kuution kuitenkin.

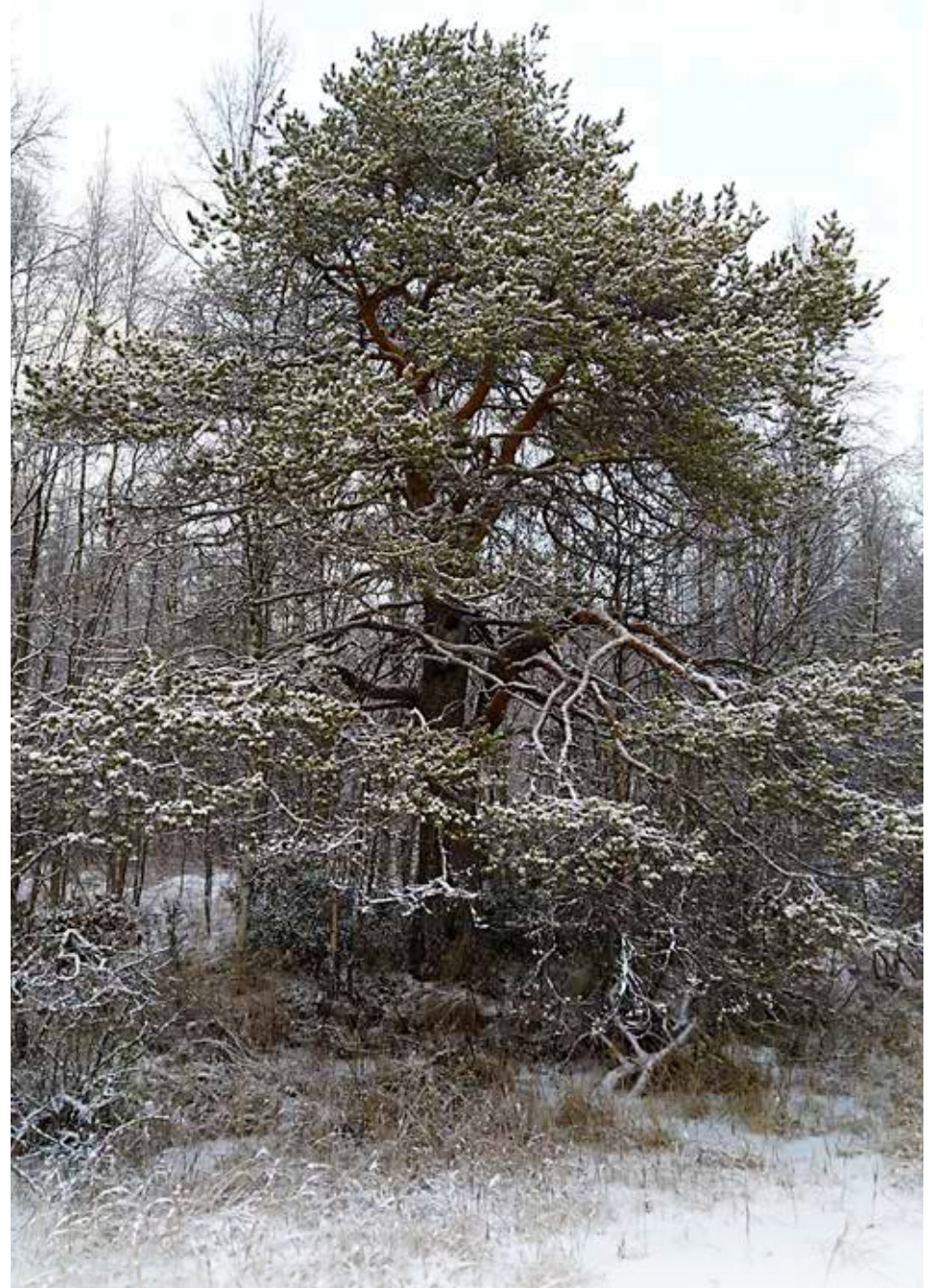
Suomessa on myös eni-
ten puita maailmassa neliö-
kilometrillä eli sadalla heh-
taarilla ja niitä on 72 000
kappaletta, eli 720 per heh-
taari. Tästä määrästä jokai-
selle suomalaiselle riittää
4500 ihan ikiomaa puuta,
kun maailman puut tasan
jaettuna jokaiselle Telluk-
sen tallajalle riittäisi vain
420 puuta. Kaikkiaan Maa-
pallolla kasvaa 3040 mil-
jardia puunrunkoa, joka on
enemmän kuin Linnunra-
dalla tähtiä tai ihmisavois-
sa soluja.

Jo näistä luvuista huo-
maamme, että metsä se on
joka meidät on elättänyt,
elättää, suojelee ja tekee
niin myös jatkossakin. Ja
meillä jokaisella suomalai-
sella on oma näkemys ja
suhde metsään ja niin sen
tulee ollakin, mutta kos-
ka meidän suomalaisten
hyvinvointi riippuu niin
ratkaisevasti kaikkialla
maassamme humisevista
metsistä, niin yhteiset pe-
lisäännöt täytyy olla, että
menestyisimme ja kauan
eläisimme hyvinvoivina
maanpäällä.

Kasvihuoneilmiö jyllää
yhä voimakkaammin, ja
jos emme tee mitään, niin
ihmissuvun taru päättyi-
si jo lähitulevaisuudessa.
Onneksi tilanteeseen on
havahduttu ja yhdeksän ih-
mistä kymmenestä haluaa
tehdä jotain, ja se jotain
tarkoittaa oman elämänsä
päästöjen vähentämistä ja
siinä ovat kovasti apuna
maailman parhaiten hoide-
tut metsämme.

EU on tehnyt päätöksen
siitä, että kaikkialla Unio-
nin alueella hiilidioksidi-
päästöjä leikataan vuoden
1990 tasosta 40 % vuoteen
2030 mennessä. Suomen
kokonaispäästöt olivat
vuonna 1990 71 miljoonaa
hiilidioksidiä ja vuon-
na 2017 56 miljoonaa hii-
lidioksidiä. Eli jotain
olemme tehneet jo tähän
mennessä oikein.

Juuri nyt metsiemme
hiilinielu on 2,5 miljardin
kokonaispuustolla ja 107
miljoonan kuution vuotui-
sella kasvulla ja 70 mil-
joonan kuution vuotuisilla
hakuilla uusimpien tieto-

Tämä kaunis puu kasvaa entisen Jokijärventien eli
Jaamantien varressa Myllylän rantametsässä.

jen mukaan 40 miljoonaa
hiilidioksidiä. Oikein
kohdennetuilla metsien
lannoituksilla metsiemme
hiilinielua voidaan vielä
kasvattaa 5-7 miljoonaa
hiilidioksidiä.

Tämän kaiken lisäksi
käytössämme on parhais-
ta puistamme jalostettu ja
siemenviljelyksillä kasva-
tettu viljelymateriaali, jo-
ka kasvaa kolmanneksen
paremmin kuin pellon-
vierikärväiden jälkeläiset.
Viljelyssä olemme myös
kylvämme uuden metsäsu-
kupolven vuoden sisällä.
Nopeudesta on hirmuinen
hyöty, sillä näin saamme
taimien käyttöön vielä
elossa olevien edellisen
sukupolven mykorritsasie-
nien verkoston. Näin kasvu
lähtee heti käyntiin eikä
hiilinielu sammu käytän-
nössä koskaan.

Eli hyvältä näyttää ja vie-
lä paremmalta tulevaisuu-
dessa, sillä oikealla tavalla
suoritettua metsänhoitoa
on harjoitettu maassamme
vasta noin 40 vuotta ja tu-

lokset ovat enemmän kuin
rohkaisevia. Tulevina vuo-
sikymmeninä puuvaram-
me kasvavat yli 4 prosentin
vuosivauhdilla ja vuotui-
nen kasvu 150 miljoonaa
kuutiometriin. Ja vaikka
mitä tekisimme, niin il-
mastomuutos muuttaa
metsiamme ja myös niiden
kasvua vielä lisää.

Tulevina vuosina hak-
kuita on tarkoitus nostaa
uusien puunkäyttöpaikko-
jen raaka-aineensaannin
turvaamiseksi 80 miljoonaa
kuutioon. Ja jo tästä-
kin määrästä on kuulunut
vihreähenkistä vastustelua,
jopa kauhistelua. Siihen ei
ole aihetta, sillä tulevilla
puunkasvumäärillä lähes
joka toinen kasvava puu-
kuutiometri puustostamme
jää reserviin ja nilurien,
kirjanpainajien ja ytimen-
nävertäjien syötäväiksi.

Vuoden 2014 alussa
voimaan tullut nykyinen
metsälaki antaa mahdol-
lisuuden erirakenteisen
metsän kasvatukseen, jossa
jonkinmoinen harseikkok-
si kansankielessä sanottu

”metsänpeitto” pyritään
säilyttämään ilman istutus-
ta tai kylvää.

Itse jouduin käyttämään
lähes koko metsämiesura-
ni tällaisten räseiköiden
kuntoon saattamiseen,
joten en suosittelen mallia
kenellekään muualla kuin
korvilla ja karuilla kangas-
mailla.

Jotkuthan haluavat kui-
tenkin harrastella täl-
laista, vain harhaisissa
kuvitelmissa hyväksi osoit-
tanutta metsänhoitoa.
Sen tähden sitä ei pidä ot-
taa ainakaan laajemmassa
mitassa käyttöön, koska
siitä ei seuraa mitään hy-
vää. Puunostajat kun eivät
suostu sen tuomaa las-
kua maksamaan, vaan sen
maksaa seuraava, ilman
puunmyyntituloja jäävä su-
kupolvi.

Arvaan jo nyt, että eivät
taitaisi tykätä esi-isien ”hy-
vistä” töistä.

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Lukijan kynästä Auta miestä mäessä, eikä mäen alla

Anni Swanin Pikukuppilassa -kirjassa kappalaispappi on lyhentänyt kuukausittain velkaansa viljakauppiaille. Postin tuomassa kirjeessä kauppias Mattlin vaatii 2000 markan velkaa takaisinmaksuun kahden viikon kuluessa.

Kaunialan rälsstitilan tyttärenä syntynyt, Anna-ruustinna lähtee jalkaisin sukulaistaloonsa pyytämään lainaksi rahaa velanmaksuun. Elviira-emäntä on yksin kotosalla, Annan esittäessä asiaansa. Elviira ei piittaa sukulaissuhteista, vaan sanoo suorat sanat papin rahankäytöstä eikä suostunut lainaamaan rahaa.

Ruustinna-Anna lähtee yhden kahvikupillisen jälkeen sateen piiskatessa, helmukset maata viistäen metsätaivalta kohti pappilaa. Lapset näkivät ylpeähenkisen äitinsä märkänä ja nöyränä. Elviiraa jäi kadtuttamaan, ehkä Mooses olisi lainannut, mikäli olisi ollut kotosalla?

Kalle Päättalon Kunnanjuhott-kirjassa äiti-Riitu

itkien muistelee huutolaisuusien loppumista, hän sai sen jälkeen syödä omaa leipää.

– Nyt se on loppu!

Katossa leipävarras roikkuu tyhjiyttään. Työnjohtaja-isä Hermannin sairauden aikana kunnan apuun perhe joutui nöyryttämään.

Äiti käski Kallen kiirehtimään koulusta, jos lehmä ei ehdi poikia päivän aikana, pojan on hänen puolestaan lähettävä Tyrämälle pyytämään jauhollappua piirimieheltä.

Kalle vastusteli koulusta tultuaan lähtöä, hiihtämisen oli vastenmielistä.

Avattuaan piirimiehen uudehkon ison pirtin oven Kalle sai lapsilta kuulla heidän isänsä olevan heiniä hakemassa. Kalle kysyi, voisiko he hakea äitinsä hänen asiaa toimittamaan?

Kalle huomasi emännän ärtyneisyyden tervehdittäen häntä ja saatuaan sanottua millä asioilla äiti oli hänet lähettänyt.

Itkun sekaisella äänellä oven karmiin nojaten emäntä nyyhki:

– Vajaa kuukausi sitten hän kirjoitti 60 kilon lupalapun ja taas ollaan vailla... Miten paljon kuluttatte jauhvoja... Isänne on kunnan laskuun Piirillä... Kunta menee konkurssiin...

Emäntä ei kirjoittanut. Tokaisi, mieheni tehköön, mitä valtuudet antavat!

Kalle meni huussiin odottamaan isännän kotiin tuloa. Piirimiehen saatua tietää millä asialla Kalle liikkui, sama utelu ja kyseenalaistaminen saivat jatkumoa, lopulta suostui kirjoittamaan 30 kilon ruisjauhollapun kyselyn lomassa.

Vapisevin käsin Kalle survoi lupalapun sarkapuseronsa povitaskuun ja otti käsiensä penkiltä.

Ruustinna-Anna lähti kappalaismiehensä asialle, koulupoika-Kalle äitinsä puolesta toimitti omaa asiaansa. Molemmille kohtelu oli nöyryyttävä, vaikka heidän lähtöasemansa olivat erilaiset, ruustinna pappilasta ja Kalle kahden lehmän mökkipaikasta.

Anneli Kivelä

Taivalkosken TAKSI
☎ (08) 841 153

PIENKONE-MYYNTI

Ahman Kone Ky

TAIVALKOSKI
Puh. (08) 841 740
0400 261 585

• TALONMIESTEHTÄVÄT
• LUMITYÖT – MYÖS KATOLLA
– KÄSIN TAI KONEELLA
• RUOHONLEIKKUUT

• IKKUNANPESUT
• LATTIOIDEN VAHAUKSET
• TEKSTIILIKALUSTEIDEN, JOUSTINPATJOJEN PESUT

PYYKKÖSEN
KIINTEISTÖHUOLTO JA SIIVOUSPALVELU

Lohitie 8
93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5859 704
0400 229 540
0500 388 698

KONEHUOLLOT JA -REMONTIT
moottorisahat, ruohonleikkurit, moottorikelkat, mönkijät, autot, ajoneuvolämmittimet, maatalous- ja raskaskoneet

Valtuutettu
MURRAY-HUOLTO

T:mi JARI KAARRE
Posiontie 101, Lomavaara, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5415 702

190 vuotta työtä maaseudun hyväksi
Onnistumme yhdessä

ProAgria Oulu
Oulun Maa- ja kotitalousnaiset
Oulun Kalatalouskeskus

proagriaoulu.fi
oulu.majakotitalousnaiset.fi

Agria Oulu
MAA- JA KOTITALOUSNAISET OULU

**Erämaan rauhaa
HOSSAN JA KYLMÄLUOMAN
RETKEILYKESKUKSET**

PALVELUT

- Leirintäalueet
- Mökkejä
- Erämökki Hukantupa Kylmäluomalla
- Lounasravintolat anniskeluoikeuksin
- Kahvila – kioskit
- Kokoustilat
- Retkeily-, kalastus- ja metsästysmahdollisuudet (myös opastettuina)
- Hoidetut hiihtoladut
- Moottorikelkkaurat
- Veneiden, kanoottien, läskipyörien ja sup-lautojen vuokraus
- Ohjelmapalvelut

Kylmäluoman Retkeilykeskus
@kylmaluomanretkeilykeskus

Erästäjän elämykset tarjoaa:
HOSSA Experience KL Oy
KYLÄLUOMA HOSSA KYLÄLUOMA

Jatkonsalmentie 6
89920 RUHTINANSALMI
Tel. +358 (0)50 384 4692
hossa@retkeilykeskus.fi

Pajuluomantie 20
93540 TYRÖVAARA
Tel. +358 (0)40 500 3476
kylmaluoma@retkeilykeskus.fi

www.bossa-kylmaluoma.fi

SÄHKÖTYÖT

OUSÄHKÖ OY
Kauppatie 21, 93400 TAIVALKOSKI
☎ 0400 261 927

• Elintarvikkeet
• Polttoaineet
• OnLine-veikkaus
• Posti
• Kotiinkuljetus

Tule Metsäbaarin karaokeiltaan laulamaan ja viihtymään lauantai-iltaisin!

VIDEOTYKKI, ei pääsymaksua
Uusia hittejä, mm. Ensimmäinen, Kahvimailo, Muutkin mokkaa, Miksi ei, Olet mun kaikuluotain, Autiosaari

METSÄKYLÄN KYLÄKAUPPA Riitun Puoti
Metsäbaari LA klo 22-02
Metsäkyläntie 317 A, 93590 VANHALA Puh. (08) 845 106, 0400 244 184

KULJETUKSET JA MAANRAKENNUSPALVELUT TAIVALKOSKELLA

- hiekat
- sorat
- murskeet
- pihasepelit
- ruokamullat
- kasettikuljetukset
- pyöräkuormaajapalvelut
- kaivinkonepalvelut
- tela- ja pyöräalustaiset

MAANRAKENNUS
Vääräniemi Oy
Markku Vääräniemi • Puh. 0400 169 406

RAHTIKULJETUKSIA KOILLISMAALLA

MEP KULJETUS

Puh. 0400 219 435 Jaakko Partanen
jaakko.partanen@mepkuljetus.fi

Yli-Simosen isäntäpari vapaalle

Jokijärven Simoranta on **Kalle Pääntalon** kirjoista hyvin monelle suomalaiselle tuttu ja Kallen kirjojen aikaan vielä väkirikas paikka. Alkuun luonnonkauniilla paikalla on kuitenkin ollut vain Simonen, joka on jakaantunut ensin Yli- ja Ala-Simoseksi ja sen jälkeen ties kuinka moneksi asutopaikaksi ja järkevästi päin nykyään katsoen jopa sekaviksi ja lähellä toisiaan olevien rakennusten rykelmiksi.

Nykyisen Yli-Simosen talon kohdalla Jokijärvi alkaa hetkisen laiskasti virrattuaan muuttua taas joeksi, kun vastapäätä oleva entinen Simosensaari, nykyinen Kirkkosaari ja vanhojen jokijärveläisten hautapaikka, jakaa virtaustaan hiljalleen kiihdyttävän järveden Ii- ja Vääräjoeksi.

Kylän seppä ja saarnamies **Heikki Lohilahti** osti luonnonkauniilla paikalla olleesta tilasta kaksi kolmannelta vuonna 1938. Silloin tilan pihapiirissä oli vielä mökki, jossa asustelivat Kalle Pääntalon kirjoista tutuiksi tulleet ”kilometritalon” **Yli-Voari, Johanna ja Kaija**, jotka olivat sortu-

neet pois pitkistä talostaan. Yli-Voari kuoli 40-luvulla ja Johanna ja Kaija Pössönvaaralla reilu vuosikymmen myöhemmin.

Tänä päivänä tuon kauniilla paikalla Jokijärven rannalla Simosessa olevan talon maineen ja mantui- neen omistavat **Sirkka ja Teuvo Lohilahti**. Kirkkaana pakkaspäivänä pihalla minua tervehtii iloisesti haukkuva koira ja eteisessä vaaleanpunertava kisu kyhnäytyy jalkoihini. ”Astuhan peremmälle!” Teuvo tervehtii ja kiirehtii kahvipannun tulille. Pirssiä pitkään ammatikseen ajanut Sirkka-emäntä on juuri tullut koulukyyti- keikalta. ”Vieraalle ajan vielä muutaman ajokeikan silloin tällöin”, hän sanoo. ”Eläkkeelle jäin ja lopetettiin oman taksinpito viime vuoden kesäkuun lopussa.”

Teuvo on asunut Yli-Simosen talossa koko ikänsä, koska syntyi vuoden myöhemmin kuin isä-Heikki osti talon. Heikki kuoli vuonna -78 ja **äiti-Elsa-Maria** -82. Tyrvälällä syntynyt Sirkka tuli taloon emännäksi samana vuonna ja hänen aiemmasta liitosta olleet kolme kouluikäistä

lastaan antoivat kylän koululle kymmenen vuoden jatkoajan, koska heidän avullaan valtionapupykälä elinvoimaisesta koulusta täyttyi. Yksissä tuumin pariskunnalla on yksi poika ja lapsenlapsiakin jo yhdeksän.

Amorin nuoli oli iskenyt jo vannoutuneena poikamiehenä elelevään Teuvoon hieman aiemmin. Eli jo silloin, kun hän teki pitkiä työpäiviä Pudasjärven turvesoilla, mutta pyhäaikoina liukasliikkeinen mies ennätti käymään kosioretkillään Oulussa, jotka myös olivat tuloksellisia. Niin kuin turvetyömaatkin: ”Ne oli mulle koko elämäniäni parraat työmaat rahallisesti”, Teuvo sanoo ja lisää naurahdellen. ”Ja tyttöissä käyntihän toi siihen vielä mukava ekstralisan.”

Ennen Jokijärvelle tuloaan Nokian kaapelitehtaalla työskennellyt Sirkka jäähdyttelee vielä pirsihommassa, mutta mielenkiinto kohdistuu jo nykyisin yhä enemmän käsitöihin ja kesäisin mehiläistenhoitoon, joiden helmeilevää tuotosta on kahvipöydässä tarjolla.

Teuvon mielenkiinto ja taipumukset keskittyvät kovasti tekniikkaan ja perinteeseen ja nykyisin hänen innostuksensa kohde onkin hyvällä mallilla oleva, ja jo runsaasti esineistöä sisältävät museorakennukset. Elämän alkutaival sujui kuitenkin samoin kuin muillakin jo-

kijärven nuorilla miehillä: metsä- ja uittoitaita ja sekatöitä runsaiden kotitöiden lisäksi tehden.

Kuusikymmenluvun lopulla, kun metsäajon kelpavia traktoreita alkoi saada, niin Teuvo-kin hankki **Ford-4000**-traktorin, tosin talossa oli ollut jo 50-luvun puolivälissä hankittu ”piikkilangan kiristäjä”, eli Valmet -15 traktori. Metsäajoista tuli näin yksi lisätienestin muoto sirkkelitoiminnan ohelle.

Yrittävänä miehenä Teuvo hankki seitsemänkymmentäluvulla myös taksiluvan koulukyytejä varten. ”Kyllä se tuo kaikki homma näin pienen miehen liikkeellä piti”, Teuvo naurahtaa. ”Vain pysyhän siinä mieli virkeänä.”

Teuvon nimiin siirtyneellä tilalla oli myös porokarja, jonka hän myi samaisella vuosikymmenellä ja hankki tilalle lammaskatraan. Avioon mentyään pariskunta hävitti lampaat ja hankki tilalle muutaman lehmän. Parhaimmillaan heillä oli kuusi lypsävää ja he myös lähettivät maitoa meijeriin, kunnes uusi uljas 90-luku hävitti pienkarjat ja paljon muutakin Suomesta ja pirssinajo siirtyi kokonaan Sirkalle.

Sirkka ei tarvinnut käydä autokoulua, vaan Teuvo opetti hänet henkilökohtaisesti niin hyväksi kuskiksi, että yhtään kolaria hän ei 30-vuotisella urallaan ajanut, mutta yhdestä hirvestä

Teuvo ja museoheppa

tuli vainaa Jokijärventielle muutama vuosi sitten.

Teuvo hankki vuonna 1993 puusepänkoneet ja ensimmäisenä urakkana hänellä oli Taivalkosken seurakunnan Kaakkuri-vaaran hautuumaan, eli **Jylykäs-Jakin** kiekerön uuden aidan rakentaminen apumiehensä **Toivo Räisäsen**, eli Siika-Topin kanssa. Myös sirkkelihommat jatkuivat siinä oheessa.

Kova yrittäminen vaati kuitenkin veronsa ja Teuvo sai sydäninfarktin 1996 ja lääkäri määräsi hänet välittömästi eläkkeelle. ”Lääkäri sano mulle, että taisipa olla aika likellä, ettei kevein karannu siinä rytäkässä”, Teuvo muistelee tapahtunutta. ”Vain kun siitä selevisin, niin oon suhtkoht tervennä pollistelu ihan viime vuosiin. Vain pitihän se ohitusleikkaus tehdä muutama vuosi sitten. Nyt on kuiteski kaikki taas hyvin.”

Pariskunta viettää hyvin ansaittuja eläkepäiviään aktiivisesti: Sirkka tekee käsitöitä, ajaa joskus keikan ja hoitaa mehiläisiään. Teuvo viimeiste-

lee museotaan, askartelee verstaaksi muutetussa navetassa ja hoitelee monia luottamustoimiaan. Talon he ovat myös päivittäneen nykyaikaan: maalämpö pitää huoneet lämpimänä ja aurinkopaneelit tuottavat sähköä maaliskuusta marraskuuhun.

Tyytyväisyyttä ja tasa-painoisuutta huokuva talo ja sen elämä kiteytyy hyvin Sirkkan sanoihin: ”Kun asuin Oulussa, niin lapsilla oli kaikenlaista allergisuutta, nuhaa ja muitakin vai-voja. Täällä on ihan toisin. On raikas hengittää, elää ja olla. Ei kaikkia ihmisiä tartte angetä Kehäkolmo- sen sisäpuolelle.”

Noihin sanoihin voimme varmaan kaikki täällä asu- vat yhtyä.

PS. Viikolla 30. tänä vuonna Teuvo täyttää pyöreitä vuosia, joten pannu on silloin kuumana.

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Yli-Simosen pariskunta Sirkka ja Teuvo

Tarvitsetko rakentamiseen liittyvissä asioissa apua?
Ota yhteyttä niin toteutamme toiveesi!

Käytössämme myös nosturiauto ja kaivinkone

ESA SÄRKELÄ KY

Posiontie 39, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 581 0386, 040 580 8068
esa@esasarkela.fi

Lisäinfo: www.esasarkelaky.fi

RAKENNUSPALVELUT AMMATTITÄIDÖLLÄ

Uudisrakentaminen
Kattoremontit
Kylpyhuoneet ja saunat
Kuntoarviot ja kosteusmittaukset
Tutustu: www.syoterp.fi

Syötteen
Rakennuspalvelu Oy
Puh. 040 175 4008
info@syoterp.fi

www.facebook.com/syotteenrakennuspalvelu

BOBCAT
URAKOINTIA

- KAIVUUT
- PIHATYÖT
- LUMITYÖT

KUNTAN TOIMITUS

PALVELU-SETELITYÖT

Pasi Kivimäki

0400 585 038

Lukijan kynästä

Muistoja Kalle Päätalosta

Ollessani 4-vuotias **Kalle Päätalo** oli Ruovedellä isovanhempien läheinen mökkinaapuri. Muistan elävästi kuinka äitini vei minut Kallen ja **Leenan** huomaan hetkeksi aikaa käydessään asioilla koska tarvitsin silmällä pitäjää epilepsiani vuoksi. Kalle otti minut usein syliinsä ja luki minulle kirjallisuutta

usein satuja ja jopa Ruoveden historiaa – sain valita kirjan jota luimme. Kalle tokaisi usein että katso- taanpas mitä täältä tällä kertaa löytyy ja jo silloin pienenä kyselinkin paljon Iijoki-sarjan alkuvaiheet. Normaali lasten sadut jäivät Kallen seurassa ta- ka-alalle ja juttua riitti ettei Leena-vaimon mehukaan

tahtonut maistua. Samoin minua kiinnosti kun Kalle kuljetti minua ympäriinsä ja näytti oman työhuoneen kirjoituskoneensa ja kertoi miten hän innostuu kirjoit- tamaan kirjaa. Kalle myös samoili metsässä hakien inspiraatiota kirjaansa. Samalla kun Kalle on huu- morintajuinen ja miettelias hän sutkautteli kaikenlaista

mm. kun äitini haki minut niin Kalle totesi tässä on sun ipana, mutta tuo se no- peasti takaisin että minul- lakin on jotain tekemistä. Jatketaan seuraavalla ker- ralla lukemista ja vinkkasi kättä.

Asuimme ihan Kallen naapurissa kesät ja se oli minulle kuin toinen koti. Aina kun Kalle katsahtaa

ihmisiin hänen virne le- visi koko naaman täydeltä ja sitten leviää nauru koko ihmiseen niin että se tem- pausi mukaansa. Kerran kun tulin pirttiin kysyin Kallelta onko sitä kahvet- ta saatavilla niin Kallen vastaus oli että jos se noin pienikin sitä jo kit- taa, vastaus oli napakka, enhän minä sitä muuten pyytäisi. Näin meidän ys- tävyytemme sitten jatkui monen vuoden ajan ja nyt aikuisena kirjahyllyssäni on paljon Kallen tuotantoa enkä siitä luovu koska aina kun niitä luen näen Kallen hymyn. Me myös laulettiin paljon koska kumpikin oli musikaalisia ja pelleilimme

R-kirjaimen kanssa koska kumpikaan ei osannut sitä lausua. Kalle opetti minul- le mikä on harakrankku eli hämähäkki ettei sitä tar- vitse pelätä vaan rohkeas- ti eteenpäin. Kalle opetti minulle paljon marjoista ja niiden eroista kuten metsä- mansikan ja torilta ostetun mansikan eron. Pelasimme paljon dominoa ja Kalle teki käpylehmiä. Istuin usein Kallen sylissä kun Kalle kirjoitti kirjaa Iijo- ki-sarjaan. Isoisäni **Osmo** ja Kalle juttelivat usein keskenään yleensä kirjalli- suudesta.

Heidi Tuurala
Uusikaupunki

Metsänomistaja!

Ota yhteyttä ja tee hyvä puukauppa

Region	Contact Name	Phone Number
North	Sami Oinas	040 775 3049
Central North	Jussi Timonen-Nissi	040 510 4847
Central	Vilho-Petteri Koivisto	040 167 8961
Central South	Jukka Heikkinen	040 653 1599
South	Jaakko Heikkinen	044 413 3140
East	Markus Viitala	0400 178 677
East	Aki Huttu	040 678 7064
East	Esa Polojärvi	040 670 9003
East	Jari Juntunen	040 515 9779
East	Jari Nykänen	040 653 0122

Pölkky Metsä Oy
Kemijärventie 73, 93600 KUUSAMO
Puh. 040 833 9831
office@polkky.fi tai etunimi.sukunimi@polkky.fi
www.polkky.fi

PÖLKKY METSÄ

Lukijan kynästä

Keskustelu Kalle Päätalon kanssa Radio Gävleborgin välityksellä

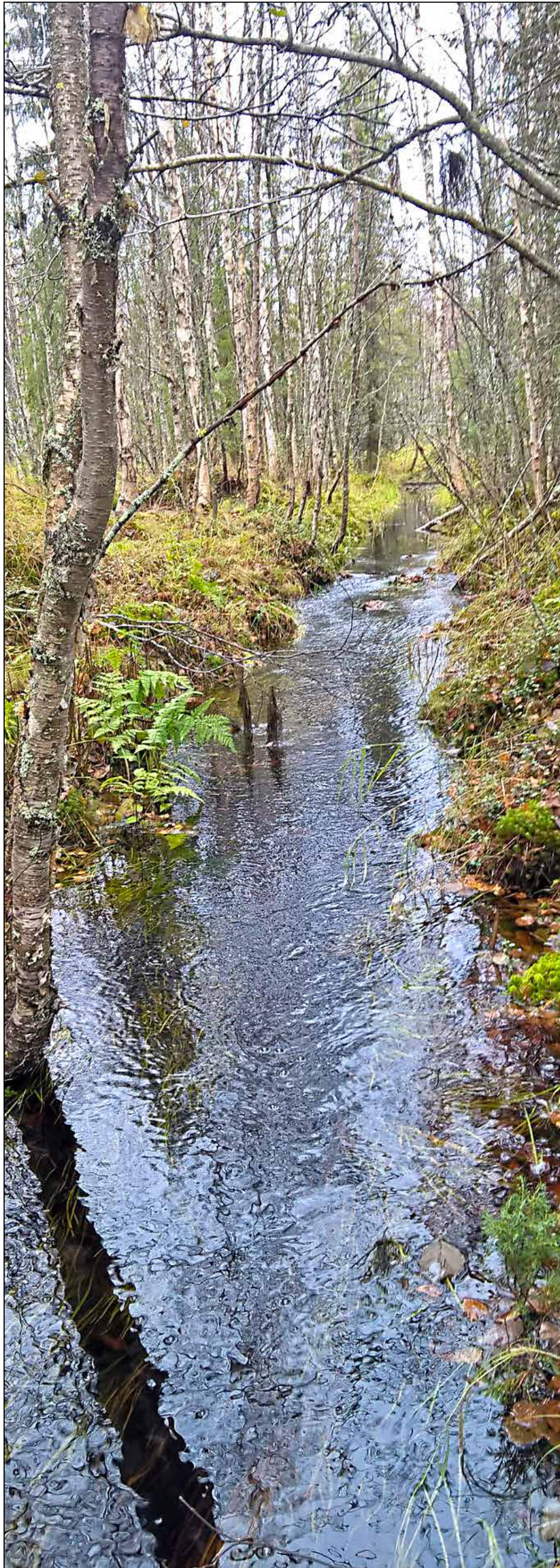
Lauantaina lokakuun 8. vuonna 1988 kuuntelin suomenkielistä radio-ohjelmaa. Naistoimittaja antoi kaksi vinkkiä kysyessä, että ”Kuka on tämä suomalainen kirjailija?” Tunnistin suosikkikirjailijan heti ja otin puhelun radion toimitukseen, esittelin itseni ja heti perään kirjailija **Kalle Päätalo** kysyi minulta, että ”Olemmeko sukulaisia?” ”Ei minun tietääkseni”, vastasin, ”mutta meillä on yhteisiä sukulaisia.” Kirjailija arvasi heti sukunimeni perusteella, että ketä tarkoitin.

Keskusteluni Päätalon kanssa kesti noin 15 minuuttia monesta eri asiasta, kunnes toimittaja sanoi ajan olevan loppumassa. Samalla hän kysyi, että olisiko valmis vastaamaan kysymyksiin, jotka koskettaisivat Päätalon Iijoki -sarjaa. Ilmoitin olevani valmis

kuin lukkari sotaan ja kirjailija itse toimi tuomarina. Toimittaja kysyi kymmenen kysymystä, joihin kaikkiin vastasin tuomari Kalle Päätalon mukaan oikein. Kysymyksiä en enää muista, koska tuosta lauantai-illasta on kulunut jo yli 30 vuotta.

Toimittaja lähetti minulle myöhemmin kirjeen, joka sisälsi kiitokset sekä ostoluvan kahteen musiikkikasettiin. Suomalainen musiikkikasetti maksoi siihen aikaan 160 kruunua kappaleelta, eli yhteensä palkintoni arvo oli yhteensä 320 kruunua. Pidän sitä silloin ja pidän vieläkin ”nättinä” summana, jonka sain jutustelusta mielikirjailijani Kalle Päätalon kanssa.

Timo Kylmäluoma
Gävle, Sverige

Kalle Päätalon viimeiset tukkijätkän työt Jokijärvellä

Kalle Päätalo pestautui elokuun alkupuolella 1939 paremman Väisänen, eli Nevalan vävyn ja **Helli**-tyttären miehen pyynnöstä Metsähallitukseen metsänraivuuseen. Palkkaa Kalle sai raivuutöissä neljäkymppiä päivältä, kun taas juuri riskeimmässä nuoruuden kukoistuksessaan oleva **Kallio-Kalle** olisi ruhjonut hakkuutöissä satasten päiviä. Hakkuutyö ei kuitenkaan ollut vielä elokuussa, jos milloinkaan, kovin suurta herkkua: loppukesän ilmat olivat usein painostavia ja mäkärät sekä polttiaiset vainosivat hiikeä valuvaa työmiestä sieraimiin ja silmiin puskeutuviina polttavina parvina.

Työmaan päänaatikka oli **Severus Lamminmäki** ja työmaalla mukana olevana työnjohtajana parempi Väisänen, eli Kainuusta Koillismaalle kulkeutunut **Jaakko Väisänen**. Kallen työmaat olivat helposti kotoa kuljettavan matkan päässä, eli noin 5 kilometrin päässä: Kalaharjun kuppeella, Persekankaalla, Peräharjulla, Sammakko- ja Perselampien lähellä, Taljavaarassa ja viimeksi Vaaralamminkankaan sakeissa Luojan luomissa taimikoissa, jossa työt keskeytettiin kesken päivin syyskuun 1. päivänä. Lopputilit kaikille raivuumiehille maksettiin Mannilassa herrastuomarin peräkamarissa, jossa ilmeisesti metsäteknikko Severus Lamminmäki majaili työmaan ajan.

Syy savotan äkilliseen loppumiseen oli se, että Saksa ja Neuvostoliitto olivat tehneet 23. elokuuta 1939 Molotov–Ribbentropin sopimuksen, jossa sovittiin maiden etupiireistä, joissa Suomi jäi tunnetusti Stalinin peukalon alle. Sopimuksessa sovittuun mukaisesti Saksa hyökkäsi syyskuun 1. päivä Puolaan ja nujersi salamasodalla ja uusien aseiden peitsin ja hevosin hyökkäysvaunuja vastaan muinaisten ritarien lailla rynnistäneen puolalaisarmeijan parissa viikossa. Maan itäosat jyräsi Puna-armeija samoin murskaavalla voimalla

muutamassa viikossa. Seuraavana vuoden huhituksessa Tanskan valtaus kesti Hitlerin joukoilta vain muutaman tunnin.

Kalle oli makoillut Lehmilehdossa muiden mukana Kankaan-Jakin ja valtion rajalla Jokijärventien pohjoispuolella heidän odotellessaan syytä työmaan keskeytykselle. Makoillessaan päättään mättääseen nojaten ja lätsä päänalusenaan, hän katseli idästä poutataivaalle leijaleviä pumpulimaisia pilviä ja tunsu kylmenevissä hartioissaan jo alkavan syksyn koleuden ja sen, että hänen nuoruutensa kasvumaisemissaan oli kulumassa loppuun. Ja niin se olikin ja ensimmäinen merkki hänelle siitä oli tiistaina 5.9.1939 olevat kutsunnat.

Merkki tulevasta oli sekin, kun kyläläiset kuulivat sodan alkamisesta, niin nejoilla sattui olemaan rahaa, tormasivat Romppaseen ostamaan kasoon kahvia ja sokeria ja kaikkea muutaakin mitä uskoivat tarvitsevansa ja jota ei kohta kauposta saisi.

Kutsunnat pidettiin suojeluskuntatalolla, jonne myös Kalle, **Kurtti-Reino** ja **Tikkas-Ville** menivät hyvissä ajoin. Kalle todettiin syynissä hyväkuntoiseksi ja 82 kilon painoiseksi. Lehon kartanolla Kalle tapasi aution Toivon, eli **Toivo Räisänen** ja asiansa toimitettuaan he lähtivät polkemaan Jokijärventietä yhtä matkaa: Kalle Kallioniemeen ja Toivo Iiviöjärvelle, jossa hän oli renkinä.

Kutsuntojen jälkeisenä päivänä Kalle oli kuokkimassa uutta peltoa, kun Romppasen **Liisa**-tytär toi viestin Inkeellä koulua rakentavalta **Hiltu-Jakilta**, että siellä tarvittaisiin riskiä miestä. Inkeellä Kalle joutui ensi töikseen apumieheksi työmaan muuraustöihin pestatuille Jurmusta kotoisin oleville Halko-veljeksille **Paulille** ja **Santelle**. Kallen poljettua koulutyömaalle ja astuttuaan kortteeritalon Ison-Inkeen pirttiin iltamassa, niin Hiltu-Jakki kehui Kallea kaikkien kuul-

len: ”Mestari alako tänä aamuna kyselemään, että pitäisi saaha vankka mies tiiliin- ja ruukinkantoon. Saatana minä sanon sillon mestarille, että soitanko työmaalle miehen, jolla talluu ruukisankko ja istuu tiilijänis hartijoille.”

Lokakuun puolivälissä kortteeritaloon ilmestyi yöllisiä vieraita, jotka jakoivat määräyksiä saapua ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Tällä toimenpiteellä Suomen valtiojohto halusi osoittaa venäläisille 5. lokakuuta alkaneissa Suomen ja Neuvostoliiton välisissä neuvotteluissa ”poliittisista ja konkreettisista” toimenpiteistä Leningradin turvallisuuden takaamiseksi, että suomalaiset olisivat valmiita puolustamaan maataan myös aseellisesti kaikkia hyökkäyksiä vastaan.

Kallen poljettua seuraavana lauantaan kotimatallaan Inkeeltä Taivalkosken kirkonkylään, niin yleensä hiljainen kylä suorastaan kuhisi kertausharjoituksiin kutsuttuja miehiä. Eräässä kolmen miehen ryhmässä vastaan tuli myös Kallen nuorin setä eli **Arvi**. Pienikokoinen Arvi vaikutti sotilaspuvussaan Kallen silmissä niin hassun näköiseltä, että häntä alkoi väkisininkin hymyilyttää. ”Mikä se Kasua nuin naurattaa?” kysyi Arvi. ”Se kun sinnua kahtelen... Pittää olla tosi pelekuri venäläinen, joka sinunhilaista sotaurhoa säikähtää.”

Miesten lähdettyä harjoituksiin Inkeen koulurakennustyömaa keskeytettiin ja Kallekin sai lopputilin, mutta uusi työmaa oli jo odottamassa. **Isä-Herkko** kun oli ottanut Hoikkalan vävyn ja **Hildan** miehen **Eino Pätsin** kanssa ”Ojavaltilta”, eli Metsänparannuspiiriltä Heinäojan perkaamisurakan ja taivutteli poikansa porukkaan kolmanneksi: ”Tuut minun ja Einon kansa ojankaivuun. Tienaat puolta paremmin, kun Inkeellä, etkä oo kaukana kottoa. Heinäojallehan kun Kallioniemestä on meleko lailla tarkalleen kolome neljännestä.”

Hermanni, Kalle ja Pätsin Eino kaivoivat Heinäojan viemäriksi. Yhä vielä jäljet ovat näkyvissä.

Kuva Veikko Räisänen

Kankaan Jakin ja valtion raja Lehmilehdon mutkan lähellä. Paikka missä ruokatauko vietettiin kun toinen maailmansota alkoi.

Kuva Veikko Räisänen

Heinäoja oli tuohon aikaan luonnonpuro ja miesten tehtävänä oli oikoa ja syventää korpikuusien ja koivunkäkkäröiden välissä luiruilevaa puroa. Urkko alkoi nykyään oikaistun tienvieren puskassa sijainneen vanhan Heinäojan sillankupeesta ja jatkui Jokijärventien eteläpuolelle kohti ojan alkurimmikoita. Työ ei ollut mitään herkkua, sillä oli jo lokakuun loppupuoli ja purosso rypeytyessään miehet kastelivat itsensä läpimäriksi, joten ruokatauon ajaksi piti viritellä hyvät tulet, että he tarkenivat edes evänsä syödä.

Tienestint he jakoivat veljellisesti tasan tekemiensä yhteisten työpäivien lukumäärällä, vaikka Herkko ja Eino olivat jo ennen Kallen porukkaan tuloa kaivaneet ojaa reilun sata metrisen. ”Tyyvvytkö sinä tämmöseen jakoon?” Eino oli kysynyt ehdotuksensa jälkeen. ”Kyllä se mulle passaa”, oli Kalle vastannut ja Herkko vielä vahvistanut asian. ”Ja minä kun vanhana ukkona oon sakin heikoin, niin käypi yksiin, jos poika on parempi.”

Kalle kulki ojankaivussa kotoa pitäen ja Herkko yöpyi parin kilometrin päässä asuvan veljensä **Karl Gustafin**, eli Kummun Patruunan luona. Yönseudut eivät tunnostaaneet olleen Herkolle kovin mieluisia: ”Oli taas kyllä henkisesti raskas yönseutu. Se Patruuna kun selevittää niitä unijaan iltaa aamua... Ja toinni nyt, kun se on ruvennu näkemään sotaunna. Kaiket yöt se kuulemma vain sotti läppeesä. Millon Hillerin, millon Talliinin kansa...”

Marraskuun loppupuolella ojankaivajat tavoittavat pimeän ja pakkanen ja kaivaminen on mahdotonta, joten he lopettavat työt Heinäojalla. Avattuaan kotioven **Martta** rientää kikkattamaan uutisen: ”Oot saanu palakinnon Nuoren Voiman kirjotuskilpailus-

sa.” ”Mutta et ensimmäistä”, nuorempi sisar **Eeti** lisää. ”Oot saanu kolomannen palakinnon ja saat kaksisataa markkaa rahhaa. Sehän on sinun kolomen päivän palakka.” Kalle on väsynyt ja muutenkin seudun miesten tapaan hänessäkin on runsaasti örniskön piirteitä ja niinpä hän karetuu sisarilleen: ”Helevettiäkö te meettä lukemaan minun lehtiä! Minähän oo varottanu, että minun lehet ei teille kuulu.” ”Turhaan koetat ärhennellä”, Martta nauraa. ”Et taji kuitenkaa olla niin pöljä kirjottaja, kun oon luullu...”

Marraskuun viimeisen viikon alettua Herkko ja Kalle hiihtelevät 30 asteen pakkasessa pokasahat, kirveet, eväsreppu, kahvipannu ja kahdeksan litran tyhjä vesipääläri mukanaan Kummun läheistä Juurikavaaraa ja osuusliikkeen valtionmaalta ostamaa sadan kuution lupa-aluetta kohti. Lupa-alueen laidassa Kalle riisuu takkinsa ja alkaa hakata halkoja sakeasta koivikosta vain aluspaita ja tikkuri ylävartalonsa suojana. Mielellään hänellä oli huippumiesten kymmenen pinokuutiota päivässä. Illalla Kummussa Herkko päivitteli veljelleen poikansa halontekoa ja vaate-tusta. ”Kaiken kukkuraksi se rupesi riehumaan päitäsillään.” ”Kuinka palajo se tuo kaima oikein röyhtää niitä halakojia, kun puoli-alasti heiluu tuommosessa pakkasessa?” kysyi Patruuna Kallelta. ”Kuutisen pinokuutiota. En kyllä käsitä, että pirunlaillako joku kerkiää tehdä kymmenen pinomottia päivässä?”

Mottimurheet muuttuvat marraskuun 30. päivä isommiksi murheiksi, kun itänaapuri rynnistää Mainilan lavastuksen jälkeen hirmuisella voimalla Suomen kimppuun. Seuraavana, eli joulukuun 1. päivänä Kalle teki viimeisen työpäivänsä Jokijärvellä tukkijätjänä, sillä Patruu-

na tuli käskemään heitä kesken päivin pois Juurikavaaran halkosavotasta ja sanoi, että nimismies oli määrännyt Herkon ja Kallen Romppaisensalmeen roomumiehiksi.

Idän taivaanranta loimusi jatkuvasti verenkarsaisena ja tykkien jyske kantautui selvästi Jokijärvelle ja roomumiesten korviin. Selkosen ja koko Suomen kansa eli raskasta aikaa ja pelko sykki rinnan alla, että miten meidän käy. Kaikesta huolimatta kaikki uskoivat oikeuden voittoon ja yhteishenki lujittui iki-aikaisen vihollisen edessä saumattomaksi ja pahat sanat ja teot pyydettiin toisilta anteeksi ja uskottiin lujasti Korkeimman apuun.

Kalle teki henkilökohtaisen ratkaisun ja lähti vapaaehtoisena suorittamaan varusmiespalvelustaan yhdessä **Toivo Räisänen** kanssa Korialle Kouvolan kupeeseen. Kirkonkylällä neljäntienristeyksessä **Artun** kahvilan edessä linja-autoon lähtöä tekevät pojat joutuvat muiden mukana kokemaan sodan läheisyyden ja maastoutumaan, kun yhdeksän viholliskonetta ylittää kirkonkylän ja jatkavat sitten matkaa kohti Oulua sen kummempia pahoja Taivalkoskella tekemättä.

Juurikkavaaraan Herkolta ja Kallelta jäännyt vesipääläri löytyi seuraavana kesänä tulihtakuusenoksasta, kun Herkko kävi sitä sieltä etsimässä. Halkomotit olivat niillä sijoillaan mihin ne olivat talvella jääneet ja ajettiin vasta seuraavana talvena tienvarteen.

Uusia motteja Kalle Päätalo ei enää Jokijärvellä tehnyt.

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

AUTOJEN HUOLLOT JA KORJAUKSET

AUTOHUOLTO
J. KIVELÄ

Työn vastaanotto
040 172 7900

Kiskotie 2, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 1727 900, autojuki@gmail.com

• Matkahuollon pakettipalvelut

• On-Line Veikkaus

• Tenon luonnon kylmäsavuporo

• KAHVIO
• MYYMÄLÄ

AVOINNA

Ark. 6.00–21.00
La 8.00–21.00
Su 9.00–21.00

TB-JAKELU KOILLISTIE KY

KUUSAMONTIE 10, 93400 TAIVALKOSKI

Puh. 08 841 595, E-mail: taivalkoski@huoltoasemat.teboil.fi

MONITOIMILAITTEET • TIETOKONEET • KASSAKONEET TOIMISTOTARVIKKEET • KALUSTEET • HUOLTO

Meiltä kaikki Telian palvelut ja tuotteet: puhelinliittymät, kiinteät ja liikkuvat laajakaistaliittymät sekä kaapeli tv-liittymät.

KAIRAN
KXP X-PARTNER OY

Jatatie 2, 93600 KUUSAMO
Puh. (08) 851 2571, myynti@kxp.fi
Palvelemme ma-pe klo 8.00–17.00

MONIPUOLISET KULJETUSPALVELUT TAIVALKOSKELLA

Lavetti-, erikois- ja vaihtolavakuljetukset, nosturityöt, nostokorityöt ja haketuspalvelut

Kuljetus Lohilahti Oy
Puh. 040 5318 967

HUOLTO JA KORJAUSTYÖT
NYKYAIKAISILLA KORJAUSLAITTEILLA
VAKUUTUSYHTIÖIDEN HYVÄKSYMÄ
AUTOKOLARIKORJAAMO

MAALAUSTYÖT
AMMATTITAITIDOLLA
NYKYAIKAINEN
AUTOKORJAAMO

Huoltaa se!

Koillismaan Autopalvelu

Haaraniementie 1, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 632 9641, Jari Huttu 0400 917 425
jari@koillismaanautopalvelu.fi, www.koillismaanautopalvelu.fi

komerco
TILITOIMISTO TAIVALKOSKI - POSIO
Kauppatie 13, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 020 7780 450
toimisto@komerco.fi | www.komerco.fi

SALME KOSKELO KIRJAT
KOSKETUS, RAKASTETTU, KOSKI PALAA
JA MUSTARASTAS JUORUILEE, RUNOKIRJA
SAATAVANA MINULTA JA JALAVAN KAUPASTA
salme.koskelo@gmail.com
http://kirjoitansinulle.123kotisivu.fi
Puh. +358 50 572 1881

**RASKAAN TEOLLISUUDEN SUUNNITTELU-
JA KUNNOSSAPITOPALVELUT**

Suunnittelu Koneistus Levytyöt Huolto / kunnossapito Teräkset

**LAITESUUNNITTELU
SAVELIUS OY**

Resinatie 3, 93400 TAIVALKOSKI
Hannu Savelius 0400 151 304
laitesuunnittelu.savelius@co.inet.fi

Taivalkosken Leipomo Ky
Lähdeveteen leivottu
Varrasleipä
(08) 841 049
Veikko Lesonen
040 530 9213

Kyläkaupan monipuolisuus on suuri etu sinulle!

KYLÄKAUPPA
SORONEN
TYRÄVAARA

Palvelemme:
Ma–Pe 8.30–18.00
La 8.30–14.00
Puh. (08) 846 132
Tervetuloa!

KLE
Kemin Lämpöeristys Oy
Resinatie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 384 407 Aimo Pesälä
E-mail: aimo.pesala@kle.fi, www.kle.fi

Urheiluhieroja Ritu
Ritva Räisänen
Puh. 050 5427 889

- RAKENNUSPELTITYÖT
- LISTAT
- PIIPUNPELLIT
- KATTOTURVA-TUOTTEET

Pihla IKKUNAT JA OVET
myynti, asennus ja rahoitus

Rak. Palv.
E. Pulkkanen Ky
Puh. 0400 383 168
e.mpulkkanen@gmail.com

- Tasokkaat mökit (40 vuodep.)
- Savottamuseo ja uittoperinnettä
- Venevuokraus
- Opaspalvelut
- Luontoretiket kesällä ja talvella
- Muut oheishjelmopalvelut (kalastus- ja metsästysluvat)

Tervetuloa viihtymään, luonnon ja kulttuurin pariin!
Jokijärven LOMAT
Simosentie 29, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 847 424, 0400 225 331
jokijarvenlomat@suomi24.fi
www.jokijarvenlomat.net

Kalervo Heiskanen kaartinpataljoonan juoksumestari

Kalervo Heiskanen tuntee tässä Suomenmaassa aika moni, mutta harva tietää, että yhäkin sutjakkavartaloineen Kalervo oli nuorena mitä melkoinen juoksijalahjakkuus ja vieläpä lähes kylmiltään. Vuonna 1936 syntyneelle jokijärveläisnuorukaiselle, ja muillekin samanikäisille, luontainen liikkuminen talontöissä oli siihen aikaan tuttua, jos ei aina nyt niin herkkuaakaan. Maa-laistaloissa kun suurin osa töistä tehtiin Kalervon nuoruudessa vielä käsipelillä. Hevonen oli tietysti kovasti apuna maa- ja metsätöissä, mutta tekeville käsille löytyi kyllä vielä paljon tarvetta.

Kalervon isä, Varpaisjärveltä Jokijärvelle kulkeutunut **Ville Heiskanen**, oli riski liikkeissään ja tulenpalavan kiireinen, ja niin myös pojan piti johonkin työhön käskyn saatuaan mennä heti eikä viidestoista päivää. Ja tunnollisesti Kalervo teki ne työt missä **äiti-Betty** ja isä-Ville katsoivat poikansa apua tarvittavan. ”Ja hyväähän se vain teki”, Kalervo sanoo nyt vuosikymmenien myötä. ”Opin näkemään ja kokemaan, että mitään ei saa ilmaiseksi. Ja kun urheilu kiinnosti, niin kuntohan siinä nousi, kun kaihoin ojaa tai ajoin hevosella tukkia ja pölliä. Käsivoiminnan ne piti lastata reenkankoilta ja laanilla purkaa taas käsin. Ja samallaahan se punnertelu isojen tukkien kanssa kasvatti myös sisua.”

Urheiluun ei ollut kovin paljon aikaa, mutta kuitenkin aina joku väli löytyi. Nopeuttaan Kalervo hioi soutamalla läheiseen Alasaareen ja juoksemalla sen kimmoisilla ikaikaisilla poluilla, jossa hän teki äkäisiä, lyhyitä vetoja täydellä vauhdilla. ”Minulla oli luontaista kestävyyttä ja työnteosta tuli lisää, mutta nopea minä en ollut”, Kalervo kertoo. ”Siksi otinkin vain lyhyitä vetoja, mutta en maitohappoon asti. Siinä sitä piti olla tarkkana.”

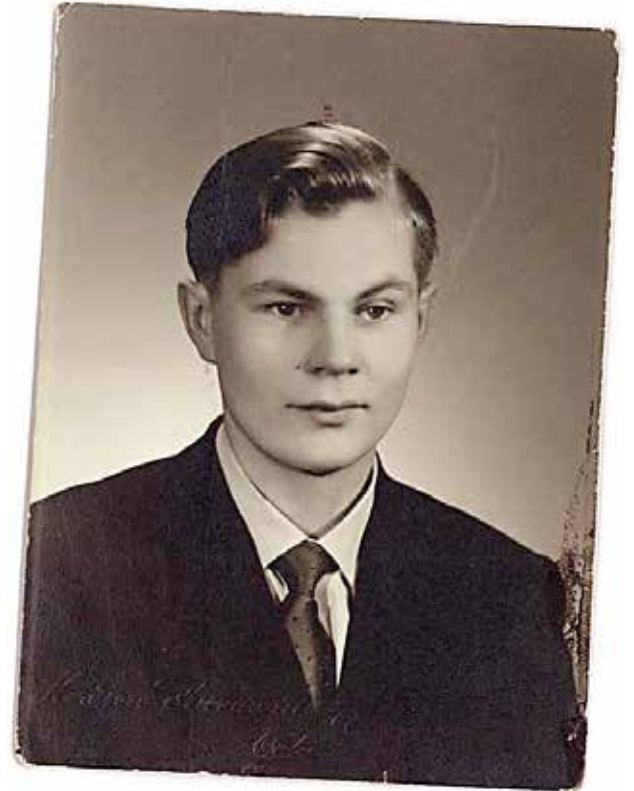
Joskus mukana olivat naapurin pojat **Mattilan-Sulo** ja **Kurtti-Hepe**, jotka olivat pikkuisen vanhempia ja yrittivät jättää nuorempansa saaren halkijuoksussa. ”Vain en minä jäänyt”, Kalervo sanoo hymyssä suin. ”Ylämäissä

tuntui kyllä pahalta, vain sinni ei antanut periksi. Kyllähän ne Suli ja Hepe kahtovat minua saaren toisessa päässä pitkistään ja minä kun koetin vielä olla, että ei tässä mitään. Että otetaanko uusiksi?”

Ensimmäiset kilpailut olivat luonnollisesti koulussa, ja Kalervo oli ikäistensä hiku juoksuissa, mutta kentälajeissa ei niinkään. Koulusta päästyään Kalervo oli pitkään päätoiminen hevosties, mutta kevätpuolella muutaman juoksulenkin tehtyään, hän osallistui kirkonkylällä pidettyihin kilpailuihin ja myös siihen aikaan käytyihin pitäjätöihin. Kalervon parhaaksi lajiksi osoitautui 1500 metrin juoksu, jossa kestävyys alkaa jo merkitä jotain ja matkalle tarvittava kirikin nuorelta mieheltä löytyi tarvittaessa. Kalervon ennätys ennen armeijaan menoa 1936 oli 4.15 tuntumassa. Aika voi tuntua nykyajan ihmisestä vaatimattomalta, mutta vauhtia, joka on keskimäärin 2.50 kilometrillä, voi jokainen sohvalta löhöilijä kokeilla vaikkapa huvikseen, että onnistuuko.

Armeijaan ja palvelukseen Kaartinpataljoonaan Kalervo astui vuoden 1936 helmikuussa ja hänestä tehtiin kompaniansa hevosmies ja hänellä on siitä muistona ”Hevosajokortti.” Liikunnallista harjoitusta kompanian nuorukaiset saivat sulkeisista ja myös erillisinä liikuntaharjoituksina suunnistuksen ja maastajuoksun muodoissa. Iltalomilla lisäharjoitusta tuli yllättävällä tavalla: ”Kun mentiin iltalomalla tanssien jälkeen nakkikopille, niin Hesän ”lätätähätut” kun kuulivat ouvompaa murretta, niin ne tulivat sakilla heti päälle”, Kalervo muistelee. ”Ja ei siinä auttanut, vaikka olisi ollut kuinka riskimies, niin pakoon piti lähteä ja harvolla. Minua ne ei saaneet koskaan kiini, vain jonkun saivat ja potkivat henkiihveriin. Että kyllä siinä oli tosi kyseessä, kun pistelin Hesän katuja, että hippulat vain vinku.”

Syyskesällä olivat Pataljoonan mestaruuskilpailut muistorikkaasta menneisyydestään kuuluisalla Eläintarhan urheilukentällä. Kentällä oli järjestetty muun muassa ensimmäi-

Kalervo nuoruuden kukoistuksessaan

nen Suomi – Ruotsi yleisurheilumaatottelu 1925 ja se oli ollut Suomen pääurheilukenttä, kunnes Olympiastadion valmistui 1938.

Tämän kentän mustalla hiilimurskalla Taivalkosken Simorannan Kalervo Heiskanen otti yhteen 1500 metrin juoksussa muiden Pataljoonan komppanioiden parhaiden kanssa. Aivan kylmiltään ei Kalervo joutunut sudensuuhun, vaan komppanian urheiluintoinen päällikkö, kapteeni **Pöyhönen**, piti hänelle erikoisharjoituksia. ”Sinun pitää olla röyhkeä”, Pöyhönen aloitti taktiikkapalaverin hikiharjoitusten jälkeen. ”Tilaa ei pidä antaa lopussa ollenkaan. Ja jos ei muu auta, niin käytä kynnärpäitä.”

”Juoksukenkinä mulla oli kusiluistimet, eli armeijan yönseutulippiset, kun eihän mulla ollu varaa piikkareihin. Vain siitä huolimatta pysyn heleposti porukan mukana ja tiesin jo etukäteen, että minua vähän pelättiin ja arvelin, että kaverit yrittävät lopussa pussittaa, että joku niistä pääsisi karkuun”, Kalervo muistelee. ”Siksi-pä tein semmosen tempun, että menin kolmannen kierroksen alussa keulaan. Sitähän sanotaan 1500 metrin kuolemankierrokseksi. Ja kun tuntu helepostelta, niin annon mennä ja puristin sillä lailla mehuja pois mululta. Sitte kun alako viiminen kierros,

niin hölläsin tarkotuksella vauhtia. Ja niinhän siinä sitte kävi, kun olin vähä kyllä pelännytki, että kun alako loppusuora, niin eessäni oli neljän miehen muuri. Eikä silimäänkää ollu minkäänlaista rakoa mistä pujahtaa, vaikka kuinka koetin änkeytyä. Sitte minä muistin yhtäkkiä Pöyhösen sanat ja panin lusikan pohjaan ja pökäsin kentän puolelta muutamalla askeleella sisäkautta ohi ja peli oli sillä selevä. Voitin lopulta muutamalla metrillä, ja aika oli aikalailta tasan 4.10 ja se oli ennätökseni ja minä olin Kaartinpataljoonan mestari. Vastapelurit tekivät protestin, vain ei se mennä läpi.”

Voittaminen vaatii joskus oveluuttakin, mutta etä pääsee siihen asemaan, että voi voittaa, niin siihen tarvitaan jo jotain muuta ja paljon. Kalervo Heiskasella tuota kaikkea muuta oli tuolla hetkellä riittävästi ja se antoi hänelle mahdollisuuden tavoitella Pataljoonan, eli noin 700 nuoren miehen joukosta voittoa monen mielestä juoksumatkojen kuninkuusmatkalla.

Ja sitä voittoa ei Kalervolta voi kukaan pois vie-

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Elinvoimainen Taivalkoski on monen asian summa

Luontoon ja sen raaka-aineväriin perustuva yritystoiminta on Taivalkosken elinkeinotoiminnan perusta. Maa- ja metsätalous, puuhun, veteen tai maa-aineksiin nojautuva teollisuus ja jalostus, elintarvikkeiden jalostus ja matkailu ovat kaikki aloja, joiden kehittämisen kautta voidaan vaikuttaa Taivalkosken tulevaisuuteen.

Elinvoimaisuus on vahvasti riippuvainen alueen vetovoimaisuudesta – vetovoimainen alue pystyy houkuttelemaan asukkaita, yrityksiä, työntekijöitä ja matkailijoita. Asukkaiden ja yritysten määrää kunta voi kasvattaa monipuolisilla asumisvaihtoehdoilla, riittävällä tontti- ja koulutustarjonnalla, nopeilla laajakaistayhteyksillä sekä turvallisella ja viihtyisällä ympäristöllään.

Taivalkoskella liikutaan luonnossa ja eletään sen keskellä. Moni harrastaa metsästäystä, marjastusta, kalastusta tai liikkuu luonnossa muutoin. Taival-

koskella ja sen lähialueilla sijaitsee myös useita kansallispuistoja, retkeilyalueita sekä suojeltuja metsiä ja soita. Taivalkosken liikunta-, urheilu-, ja retkeilypaikat sekä monipuoliset kulttuuritapahtumat tarjoavat erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää uusia matkailutuotteita houkuttelemaan sekä ulkomaista kotimaisia matkailijoita paikkakunnalle.

Taivalkoskelle on runsaasti biotalouteen liittyviä raaka-aineita. Metsän kasvu ylittää selvästi poistuman ja puunjalostuksen sivuvirrat mahdollistavat uusien tuotteiden valmistamisen. Luonnontuotteita ovat marjat, sienet, yrtit ja mahla sekä esimerkiksi koristekasvit ja hyvinvointija kosmetiikkatuotteiden raaka-aineet. Luonnontuotteiden tutkimus, jalostustoiminta ja brändäys tuovat uutta työtä harvaan asutulle maaseudulle, mutta tämä vaatii vielä paljon työtä. Myös vesistöjen kalavarojen käyttöön liittyy

edelleen merkittävä kehittämispotentiaali. Tavoitteena tulee olla raaka-aineen jalostusasteen nostaminen ja siten jalostushyödyn jättäminen Taivalkoskelle.

Elinkeinoelämän ja yrityskannan kehittäminen on yleisin näkökulma elinvoimian kehittämisessä. Alueensa yritystoimintaa kunta voi edistää ja tukea monin eri tavoin. Yritysten kehittymistä, osaavan työvoiman saatavuutta ja innovaatiotoimintaa tukeva kunnan, yritysten, oppilaitosten, kehitysyhtiön ja muiden kehittämissivustojen verkosto voi luoda paikkakunnalle kilpailuetua, jonka tuloksena nykyiset yritykset pystyvät kehittämään toimintaansa ja uudet yritykset sijoittua Taivalkoskelle.

Paikallinen kehittämis-toiminta on yksi keskeisimmistä maaseudun kehittämisen välineistä. Kylätoiminta ja muu järjestötoiminta ovat osoittaneet, että paikallisella aktiivisuudella, vapaaehtoisuudella

ja hanketoiminnalla saadaan merkittäviä ja kestäviä tuloksia aikaan. Jokijärven kyläseura on yksi hyvä esimerkki siitä, mitä pitkäjänteisellä kehittämis-työllä on saatu aikaan.

Taivalkosken mahdollisuudet ovat huonosti tunnettuja kunnan ulkopuolella. Tämän vuoksi Taivalkosken brändiä laadukkaana asumisen, matkailun, vapaa-ajan ja yrittämisen paikkana pitäisi pystyä vahvistamaan nostamalla alueen vahvuudet esille, jotta se erottuisi kymmenien muiden vastaavan kokoluokan kuntien joukosta.

Ari-Matti Toivonen
yrityskeskittäjä,
Naturpolis Oy

Lähteet

- Harvaan asutun maaseudun kehittämistrategia 2017–2020 MMM
- Elinvoimainen kunta 2011, Kuntaliitto

TAKSI 1+8
henkilöä

Risto Keränen
Hietalantie 4 B
93540 TYRÖVAARA
piston.taksi@gmail.com
0400 389 344

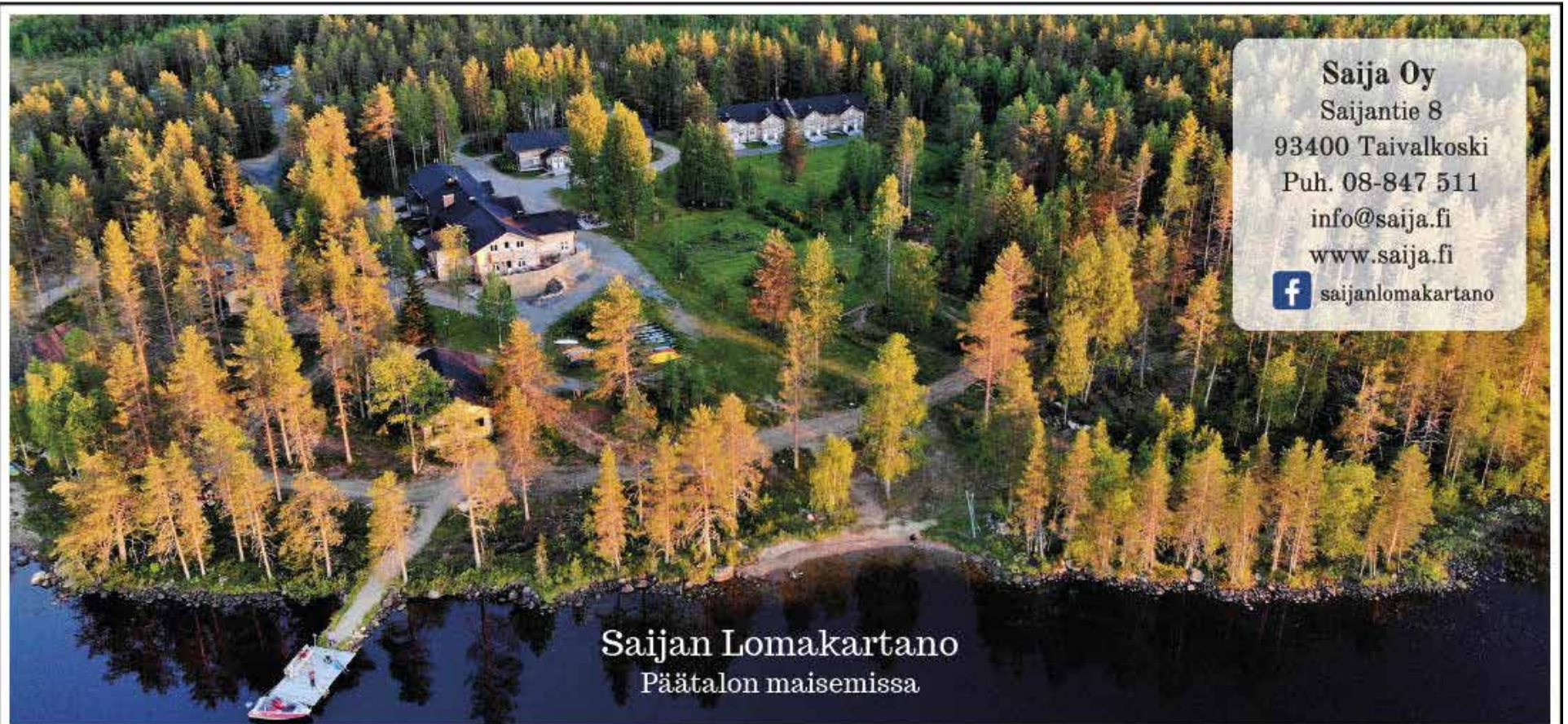
Verkkokauppa avattu!

Jalavan Kauppa JA PIRTTI-KAHVILA
Puh. (08) 841 005
jalavankauppa.fi

KOILLISMAALAISTA SUUNNITTELUJA JA KÄSITYÖTÄ
AAMA
AAMA -tekstiilipaja
Ouluntie 28, Taivalkoski
pihapiirin ainoa tiilitalo
Puh. 044 5914 823
www.aama-tekstiilipaja.net

AUTOGRILLI
AVOINNA:
Ma–To 17–24
Pe–La 17–04
Su 17–24
Mikonkuja ☎ (08) 841 337
040 5261 807

Kuuharjun mökit
Hyvätasoisia, edullisia mökkejä aivan Taivalvaaran hiihtokeskuksen juurella. Vuokrataan vuoden ympäri!
Tapio Räisänen 0400 680 540
tapio6@gmail.com

Saijan Lomakartano
Päätalon maisemissa

Saija Oy

Saijantie 8

93400 Taivalkoski

Puh. 08-847 511

info@saija.fi

www.saija.fi

saijanlomakartano

Majoitut

hirsihuoneistossa, -mökissä tai lasikattoisessa revontulikodassa kauniin Jokijärven rannalla.

Ruokailet

peräpohjalaisen maalauskartanomme pirtissä tai viihtyisässä salissa, joihin mahtuu kerrallaan n.100 hlöä. Kokkimme valmistavat herkullista lähiruokaa paikallisista raaka-aineista.

Osallistut

luontoaktiviteetteihin, joko opastettuna tai omatoimisesti. Kesällä voit meloa, kalastaa, pyöräillä ja vaeltaa. Talvella järjestämme husky- ja moottorikelkkasafareja sekä opastettuja fatbike-, hiihto- ja lumikenkäretkiä.

SAIJA
www.saija.fi

Tilauksesta. Ympäri vuoden.

Lukijan kynästä

Lapsuusmuistoja Päätalosta

Lapsuuteni maa, kai Auringon läikettä tulvillaan

”Sieltähän se tiskari tulee”, huudahti Jenni-mummo iloisin tervetuloitovuksin, kun astuin sisään ison kynnyksen yli pirttiin. No en kyllä ole mikään tiskari, ajattelin vähän mörtsinä, mutta puristaessani silti iloisena mummun lämmintä kättä Jennin silmät tuikkivat lämpöisesti. Eetu-pappakin tuli perässä tervetulleeksi toivottamaan koko meidän perheen: äidin, isän ja pikkusiskon. Mummulaan oli aina niin mukava tulla, kun tunsin itsensä tervetulleeksi, ja maalla oli aivan erilaista kuin kotona Oulussa. Pait-si että en minä kyllä mikään tiskari ole, enkä tule. Hmpp... Meillä ei ollut siihen aikaan omaa autoa, joten tulimme linja-autolla ja ihan taksilla hurrautettiin kirkolta. Ellei sitten joskus päästy sukulaisten kyydeissä. Eetu-pappa tuli

kuitenkin aina Jokijärven tielle vanhan kärrytienhaaraan Vehkalan kohdalle vastaan hevosella.

Varhaisimmat muistot ovat jo ihan pikkulapselta, kun kirkasimme isolla pihalla siivouspäivänä serkkupoikien kanssa mattojen ja tuolien alla. Kyllä oli hauskaa juosta kilpaa piiloon, ja tuuli lepatti mattoissa mukavasti, välillä kasvoille lävähtäen. Siksi se oli vieläkin hauskeempaa. Muistan kuinka kiellettiin menemästä yksin laiturille taikka rantaan. No ihan vain pikkuisen kävin, eikä käynyt kuinka, kun olin niin tarkkana.

Päätalon pirtin seinät olivat mahtavista leveistä hirsistä tehty, penkit kiersivät seinävieruksia pitkin ja valo tulvi monesta ilmansuunnasta. Iso pirtin-pöytä, papan kiikkutuoli, suuri leivinuuni, mummun

ompelukone ja seinäkello olivat tärkeitä ja tarpeellisia tavaroita huoneessa. Sivustavedettäviä sänkyjä oli päivällä istumista ja yöllä nukkumista varten useampia. Telkkari ilmestyi pirttiin joskus 1960-luvulla, ja siitähän tulikin sitten keskipiste iltaisin.

Esimerkiksi muistan kuinka ihmeellistä oli isolle porukalla seurata Neil Armstrongin ensimmäistä askelta kuussa. Juuri siitä mummulan mustavalko-telkkarista sitäkin seurattiin. Eikä ollut liian monta kanavaa, niin ei tarvinnut serkkuporukan väitellä, mitä kanavaa katsotaan. Kakkoskanavahan tuli sitten vasta joskus 1970-luvulla tänne pohjoiseen, vaikka se oli aloittanut ohjelmatoiminnan jo maaliskuussa 1965.

Keittiössä oli iso puuhella, tiskipöytä, komerot ja

Päätalon Janin kattilakunta, Jenni takana keskellä.

lopulta oikea iso jääkaappi. Muistan, kun se ostettiin Päätaloon. Pappa oli heinätoisissa Mannilan puolella, ja kauppias piti soutaa veneellä järven yli, jotta papalta voitiin kysyä lupa ja saada rahat jääkaapin ostoon. Mummu oli heti valmis moiseen nykyajan helpotukseen. Kauppias oli sen verran hyvä puhumaan, että kun kahviteltiin heinäpellon laidalla, niin lupa heltisi läheisessä Hautalan talossa 1902 syntyneeltä Eetu-papalta.

Päätalossa oli vielä pari kamaria: toinen oli iso, jonne mahtui nukkumaan

useampia. Pienemmässä nukkui Jani-vaari ja Herman Päätalon isän Aukustin velimies ja Jenni-mummon isä. Jenni-mummo hoiti Jania hänen kuolemaansa asti kotona. Janilla oli jäsenvikojen korjaajan taidot ja hänellä kävi jäsenkorjausasiakkaita vielä ukin ollessa jo yli 90-vuotias. Oli ollut taitava siinä, ja tietääkseni osasi myös hieroa, ja tunsin kasveja jonkin verran, että mikä auttoi mihinkin vaivaan.

Porstuaan tultiin ensin, ja sinne piti jättää kengät järjestykseen. Serkkupojilta se ei onnistunut millään,

mutta ei mummo heitä siitä pahemmin torunut. Porstuassa oli kahveri, josta saimme hakea ilta- ja välipalaa varten herkullista pullaa ja leipää. Ja tietenkin kaikki olivat mummun leipomaa ja oikeaa herkkua. Mummuhan oli voittanut palkintoja maatalousnäyttelyssä hyvästä juustoleivästä ja myös lampanviljoista ja niiden oikeanlaisesta karttauksesta.

Porstuan jälkeen oli vielä eteinen, ja ovet piti muistaa laittaa aina visusti kiinni, ettei kesällä tule karpäsiä ja talvella kylmyyttä. Siis ihan kaikki ovet olisi pitä-

Kahvila Lounas A la carte

Lounas
Ma - Pe 10.30 - 16.00
La - Su 11.00 - 16.00

A la carte
Ma - Pe 10.30 - 20.30
La - Su 11.00 - 20.30

Lounaslistat www.hotelliherkko.com

Kosken Toppari

Ouluntie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Avoinna: Ma-La 8-21, Su 10-21

Rauhallinen ja kotoisa
hotelli luonnon helmassa.
Maista myös ravintolan
paikallisia herkkuja!

HOTELLI HERKKO

Taivalvaarantie 2 | 93400 Taivalkoski | 08 7171 700
www.hotelliherkko.com

Hujakkaa ja huilinkia koko perheelle

Taivalvaara

www.taivalvaara.fi

Päätalon Eetun kattilakunta, Jenni edessä keskellä.

nyt muistaa laittaa kiinni, mutta ei sekään millään onnistunut joka kerta, kun oli aina niin kiire johonkin...

No, lähes kaikki lapsuuden ja teini-ikäiset lomat, ainakin osittain, on tullut vietettyä Päätalossa Jokijärven ja Savilammien rannalla, paikalla joka on erittäin luonnonkaunis ja viihtyisä. Kauneudesta huolimatta kesäisin oli pakko lähteä heinätoihin heti kun kynnelle kykeni. Olin lastenlapsista järjestyksessä kolmanneksi vanhin, ja tyttärinä vanhin, joten osakseni lankesi työnteko, josta ei saanut kieltäytyä. Aamulla aikaisin sinne heinäpellolle piti lähteä, ja illalla myöhään takaisin, kuten joka maalaistalossa. Parhaimpia olivat kahvihetket, jolloin oli hyvät raatit ja naurut. Kun heiniä tehtiin Hoikkalasta vuokratuilla pelloilta, niin silloin sai käydä välillä uimassa Villinsaaren hiekkarannalla, ja joskus olla papan hevosen/traktorin kyydissä. Hauskaa oli myös päästä polkemaan ladossa heiniä, ja laittaa silmät ja suu kiinni, kun heitettiin suola. Mitä väliä oli, vaikka heinät vähän raapivat ja kutittivat, ei ainakaan oltu yhtään allergisia. Eikä kukaan meistä ollut allerginen millekään. Heinäpelloilla oli paljon hiirenpesiä, ja miten avuttomia ne hiirenpoikaset olivatkaan. En saattanut katsoa, kun hiirenpesät armotta hävitettiin.

Talossa piti "isona tyttönä", eli kantaa vedet Savilammista, tiskata, luututa, kitkeä rikkaruohot, auttaa aikuisia. Silloin tuntui, että kaikkea tuota piti tehdä heinätoiden välissä ja kesä tuntui menevän kuin siivillä. Poikaserkkuni kun kyllästyivät rikkaruohoja kitkemään, niin he vain ilmoittivat, että on parempaakin tekemistä. Samoin

tekivät myös nuoremmat serkkuni ja onnistuivat siinä. Minä kun yritin samaa, niin ei tullut kuuloonkaan, että se silloisesta tasa-arvosta. Mutta näin jälkempäin ajatellen olinko sitenkin mummon ja papan lellikki, sillä oppiahan se on ikä kaikki.

Ehdittiin me kuitenkin tekemään monenlaista: kävimme kalassa tammella Saapponilla mistä Jokijärvi muuttuu taas joeksi, tai kokemassa iskukoukkuja. Oli mahtavaa saada saalista pannuun paistettavaksi. Tuohustamassakin käytiin Tilley-Valossa myös joskus, kun yöt alkoivat hämärtyä. Villisaaresta retkeiltiin, ja uintireissuja tehtiin monta päivässä, ainakin silloin, kun ei ollut heinänteko-aikaa. Eikä meitä kukaan aikuinen joutanut paimentamaan: isommat vain katsoivat aina pienempien perään, ja hyvin opittiin kukin vuorollamme uimaan ensin käsipohjaa, ja sitten ihan oikeaa sammakkoa. Perään huudettiin kuitenkin, että "Elekkä oloko siellä koko päivää. Meettäkö te Koppelonrantaan vai mihin." Koppelossa olikin hyvä opetella uimaan, kun siinä on pitkästi matalaa. Toisin kuin Villinsaaressa, jossa alkaa melkein heti äkkisyvä. Isompana, kun opittiin kunnolla uimaan, niin uitiin Savilampi päästä päähän ja vielä takaisin.

Talvella pääasiassa laskettiin mäkeä Vaaralan ja Villisaaren rinteistä: ensin matalammista ja sitten aina aste kerrallaan jyrkemmistä järvelle laskevista törmistä. **Martti-** ja **Risto-**enonhan olivat lahjakkaita mäenlaskijoita ja hiihtäjiä, ja siitakin saatiin varmaan esimerkkiä. Heillä oli johonkin aikaan itse tehty latu ja huimannäköinen hyppyrimäkikin, jossa treenata. Ei meistä mestareita tullut, mutta osa ainakin on harrastanut urheilua

koko ikänsä, ja tavoitehan on silloinkin saavutettu.

Anjan ja **Maaritin** kanssa perustettiin salaseura Vaikenevat Vaeltajat, ja päämaja oli Lapinsaaressa. Tosin ei käyty siellä kertaakaan, mutta ruutuvihkoon kirjoitettiin tapahtumia, piirustuksia ja salaisia suunnitelmia Anjan hienoilla tusseilla. Salakirjaimet luotiin, joilla vieläkin osataan kirjoittaa. Joskus vieläkin voisi kortin lähettää Vaikeneville Vaeltajille salakirjainterveisin. Kävimme joskus pyöräretkillä, ja kirkolle astikin poljettiin, taikka Kylmäluoman tietä niin pitkälle kuin uskallettiin.

Eetu-pappa oli kova tupakkimies, ja kyllä se mummullekin työmies maistui. Heillä oli tapana, että jos tuli yskä, niin laitettiin vähän tervaa tupakkiin. Ja heillä oli kova usko, että kyllä se sillä romuska viimeistään lähtee. Vanhemmiten heillä kummallakin oli pahasti keuhkoissa vikaa, mutta eipä sitä siihen aikaan maalla kaikkea tiedetty, vaikka paljon osattiinkin tehdä ihan itse. Pienet ja vähän isommatkin vaivat sen ajan vanhat kärsivät nahkoissaan ja lääkäriin mentiin vasta pakon edessä.

Eetu oli myös kova hevostamies, ja muistan hyvin sen mummulan viimeisen Suomenhevosen, joka siellä oli. Raskain mielin taisi pappa siitä sitten lopulta luopua. Lehmiä navetassa oli muistini mukaan 5, esim. Omena, Tähti ja Lumikki. Lisäksi navetassa oli muutama vasikka ja joskus lampaita. Useasti hain mummun kanssa lehmät kesälaitumilta iltalypsyille navettaan oksa kädessä huiskien lehmiä eteenpäin. Lypsämistäkin kokeilin jonkun kerran, mutta ei siitä mitään tullut. Eikä lämmin vastalypsetty maito ole hyvää, sanokaa mitä sanotte. Mutta muuten navetassa oli mukava käydä eläimiä tervehtimässä ja silittelemässä, ja raatata huumorintajuksen mummon kanssa. Mummon lempisanonta olikin, että kylläpä oli hyvät raatit. Ja pienikokoinen Jenni-mummoni oli sukkela suustaan.

Leipomis- ja siivouspäivä oli yleensä lauantaista. Pirtinpöydän kansi oli käännetty jo aamulla aikaisin nurinpäin, jauhot ja taikinat valmiina astioissa pöydän päällä. Leipinuuni oli lämmitetty koivuilla, jotta saatiin rieskoja varten korkea lämpötila. Puusavissa oli taikinajuuri leiväntekoa varten, en tiedä kuinka kauan tuo taikinajuuri oli mummolla ollut. Taitavasti mummu ja usein **Eine**-tati, tai äitini **Telma** pyörittelivät reikäleivät, pyöreät ruisleivät, rieskat, leetat ja lopuksi vielä leipäjuuston. Linnunsiivellä

sai kätevästi ylimääräiset jauhot rapsuteltua pöydän pinnalta.

Kylläpä oli mahtavaa herätä tuoreen leivän ja pullan tuoksuun. Pöydän ääressä vähän voita rieskan päälle, niin ei parempaa herkkua ole olemassakaan. Toisinaan me ipanatkin päästiin osallistumaan leipomistalokoihin, tehtiin ihan omat leivät ja pullat.

Suuri tapahtuma oli myöskin käydä kirkolla, taikka odottaa kauppa-autoa tienvarressa. Ennen kuin uusi Päävaarantie rakennettiin, menimme kärrytietä Jokijärventielle hyvissä ajoin odottamaan linjuria. Eikä se turhan usein kulkenut silloinkaan, että parasta oli olla paikalla ajoissa. Mummu oli niin hienona, että ei meinannut tuntea, tekehampaatkin oli laitettu kylällä käynnin kunniaksi suuhun. Paras mekko oli päällä ja nuttura hyvin suittuna niskassa ja siisti päällystakki yllä. Hänelle oli varmasti mukavaa vaihtelua arkiseen aherrukseen nähdä tuttavilla kylällä ja asioida kauppoissa. Joskus viikonloppuisin tulivat täti-Eine miehensä **Paavon** kanssa käymään Oulusta Isuzu Bellet -autollaan ja hän käytti meitä asioilla.

Kauppa-auto tosiaan kulki muutaman kerran viikossa, ja aikataulu ei heillä ollut mitenkään tiukka, vaan sinä päivänä kun auton piti kulkea, niin suunnilleen iltpäivällä. Siinäpä sai olla tarkkana, ettei se ehtinyt ajaa talon ohi. Mutta sieltä sai kyllä kaiken, mitä tarvittiin. Ja tilaamalla lisää.

Sen verran kivoja muistoja Jokijärveltä on, että joka vuosi sinne edelleen pitää päästä katsomaan, miten sorsanpojat ja kalnpoikaset kasvavat, tai haistella suopursun tuoksua, kuunnella tuulen havinaa puiden oksistoissa, laineen liplatusta Jokijärvellä soudellessa. Taikka saako tänä vuonna minkä verran hilloja, ehditäänkö minkä verran mato-ongelle, tai vieläkö Tyrävaaran sekatarakaupasta saa ihan kaikkea.

Se tuntuu kovasti miellyttävältä, kun kyläyhdistys toimii aktiivisesti: kylätalo ympäristöineen on saneerattu kauniiksi, on katettu kesäteatteri näytelmineen, kansalaisopisto toimii. Ja myös se, että uusia taloja ja mökkejä on rakennettu ja mökkiläisiä ja matkailijoita on kesäisin liikkeellä runsaasti. Jokijärvi ympäristöineen näyttää silloin tällöin kylässä piipahtavalta oikein kauniilta ja elävältä. Oikealta muistojen kylältä.

Raija Ainasoja
os. Sipola

SÄHKÖASENNUKSET
YM. SÄHKÖALAN TYÖT

Sähkö- ja teleurakoitsijaliiton jäsen

Sähkö-matic Oy

Ahmantie 15, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 591 8602, www.sahko-matic.fi

Taivalkosken APTEEKKI

Palvelemme: Ma-pe 9-17, la 9-13
Kauppatie 11, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 480 8000
www.taivalkoskenapteekki.fi

Muotia Laatua Hyvää palvelua

AITOVAATE

Kirkkotie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 842 620

Monitoimipalvelu

Elämänlanka Oy

HAUTAUS-, KUKKA- JA PITOPALVELUT
Talonpojantie 8 B 16, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 044 980 5903
NOUTOKAAPPI
palvelee joka päivä 7.00 - 22.00

Meidät löydät myös Facebookista

Urakointi, Suunnittelu
Antenni- ja satelliittilaitteet
Sähkötarvikkeiden myynti ja huolto
Teleurakointi

JOKIJÄRVEN SÄHKÖ KY

HAARANIEMENTIE 3
93400 TAIVALKOSKI
☎ 0400 311 146 www.jokijarvensahko.com

KIRJANPITO- JA TILIPALVELUT

Pirjo Jylkäs

Kauppatie 19-21, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 707 3500
E-mail: pirjo.jylkas@pp.inet.fi

KOILLISMAAN KUNTONEVA

FYSIOTERAPIA JA HIERONTA
Kauppatie 19-21, Taivalkoski
KUNTOSALI, käynti Urheilutieltä
Puh. 040 931 6167

Meidät löydät Facebookista: Kuntoneva, Taivalkoski

VUOKRATTAVANA EDULLISESTI
PÖLKKY-teatteri, kanttiini ja kylätalo

Jokijärven Kyläseura

Puh. 040 823 2489, www.jokijarvi.com

Talonpojantie 2, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 044 241 7907, palvelu@pesiola.fi
PÄIVYSTYS 24 H: 0400 389 170

Pesiolantie 21, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 518 080, puutarha@pesiola.fi
www.pesiola.fi

Metsänomistaja

Älä jätä metsää luonnon armoille,
metsävakuutus turvaa tuottosi
Osta vakuutus tai varaa aika
osoitteessa op.fi.

Vakuutuksen myöntää OP Vakuutus Oy.

OP Taivalkoski

TUTUSTU TEOKSIINI:

Iloinen vuosikymmen

Talo

Jättiläinen

Reko, viimeiseen puuhun

Aamuruskon pojan lapsi

Karpalokyneleet

Hätätilan aikaan

Sadantuhannen

kilometrin mies

Rakastunut mittamies

KIRJOJANI ON SAATAVANA
KIRJAKAUPOISTA JA NETISTÄ.

Ja tietysti myös minulta:

Puh. 0400 169 685 tai

veikkoilmari.raisanen@gmail.com

Veikko Räsänen

Räsäsen suvun vaihteita III

Taloo numero Kurki 6 Tyrämällä isännöi 1800-luvun alkuvuosina **Jacobin** pojanpojanpoika **Henrik Henrikinpoika** (1746–1809) vaimonsa **Karin Henrikin tytär Ervastian** (1748–1813) ja 8 lapsensa kanssa kuolemaansa asti. Henrikin jälkeen talon isännäksi tulee reiluksi vuodeksi hänen veljensä **Joseph Henrikinpoika** (1755–1810) läheisestä Paavolan talosta kotoisin olevan vaimonsa **Madlena Elin Johanintytär Räsäsen** (1756–1821) ja 5 lapsensa kanssa. Nuorimmaisen nimi on **Magdalena** ja hänestä polveutuvat **Simoset**.

Henrik Henrikss. 1746–1709 jälkeen on rippikirja 1813–22 talon Räsänen & Honganen isännäksi merkitty G-haaraa oleva **Jacob Johansson** 20.3.1752–15.2.1822.

Olettaakseni sama mies, josta **E. Wallenius** kirjoittaa kertoessaan **Simo Moilasen** karkotuksesta Tyräjärven Askanniemestä Jokijärven Myllyvaaraan:

Jokijärwellä oli Räsänen Tyrämällä – neljäkymmentä vuotta takapain – mainion rikas suuri talo; mutta nykyaikaan on se hywin kohtalainen. Ennen oli siinä parhaallaan ollessa lähes neljäkymmentä henkeä, ja niin kaukana sukulaisuudesta, että keskenäinen naiminen oli luullinen talon wän wällillä, mutta talossa oli yksi isäntä, wanha naimaton mies nimeltä Jaako Räsänen.

Maininta, että keskinäinen naiminen oli luvallista, tarkoittanee siis E- ja G-haarojen asumista samassa talossa/pihassa. Talon oleminen nykyaikaan (1850-luvulla)

hyvin kohtalainen taas on seuraus Alapirtin synnystä, joka on vienyt melkoisen osan Räsäsen asukkaista.

Rippikirja 1823–1838 on isännäksi merkitty Jacobin veljenpoika **Johan Johansson** s. 27.12.1786, vaimonaan **Carin Olofsdr. Horsma**, jotka ovat muuttaneet Kynsijärven taloon (Kurki 15) ja sukunimi muuttuu **Kynsijärveksi**.

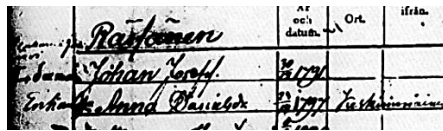
Toisen talon, Alapirtin, isännäksi on samassa kirjassa merkitty lautamies **Thomas Henriksson**.

Seuraavassa kirjassa 1839–45 on Räsäsen "isäntänä" **Salomo Johanninginpoika** leski **Anna Taivalkoski**.

Alapirtin puolella isännöi edelleen **Tuomas Heikinpoika**.

Seuraava isäntä Jacobin talossa on **Johan Josephinpoika Räsänen** (1791–1854) läheisestä Paavolan talosta kotoisin olevan vaimonsa **Anna Danielintytär Räsäsen** (1797–1874) ja 8 lapsensa kanssa. Johan Josephinpoika on kuudennusmies ja 1848 lyhyen taipaleensa Hiltukankaalla aloittaneen Jokijärven kirkon lukkari.

(Anna Danielintr R oli Keskimmäisestä, nykyisestä Pensalasta. Tuossa vaiheessa ei enää mainita Paavolaa vaan talon nimi on Soronen ja silloin samalla numerolla (Kurki 12) nyk. Pensala on Keskimmäinen. Tosin Anna on sitä samaa Paavolan talon "vanhaa" Räsässukua)

Rippikirja 1850–59

Tässä on Johanin edessä jotakin tekstiä joka ken-

ties voi olla merkintä lukkarista. Siinä näkyy myös Annan "sukunimenä" Keskimmäinen.

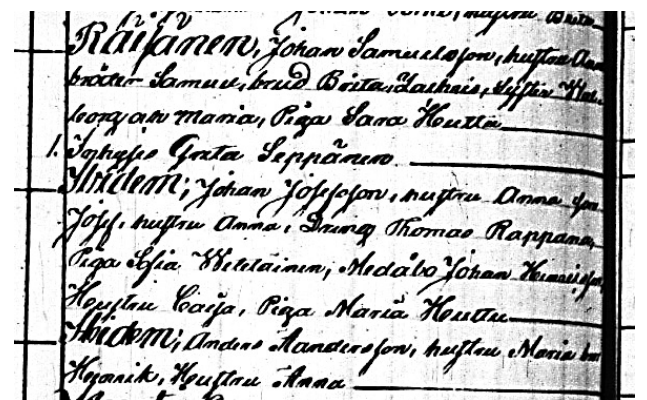
Kuudennusmies, joisain pitäjäissä seurakunnan vanhin, kyläntarkastaja tai yökuntamies, edusti omaa kulumakuntaansa ja piti "oman" väkensä herran nuhteessa ja toimitti tarvittaessa jopa ulosoton tai sakotti ja huolehti pappien kymmenyksien maksuista ja ilmoitti tarttuvista kulkutaudeista. Tärkeä tehtävä oli myös kirkonarkun avaimen säilyttäminen. Kaksi muuta avainta olivat kirkkoherran ja kirkonisännän hallussa.

Johan Josephinpojan kuoltua isännäksi tuli hänen vanhin poi-

tavakseen Alapirtin.

Talojen jaon yhteydessä on jakoon mennyt myös seitsemisenkymmentä niimettyä niittykappaletta. Joukossa on ojavarsien paiseniittyjä, mutta enemmistö erilaisia ranta- ja suoniittyjä.

Tyrämällä on joskus 1600-luvun puolivälin paikkeilla asunut jonkin aikaa **Erkki Honkanen**. Autioksi jäänyt talo on myöhemmin liitetty Räsäseen, joka kulkeekin vanhoissa asiakirjoissa nimellä Räsänen (ja) Honkanen. Mahdollisesti Alapirtin tilalle on erotettu juuri entisen Honkasen paikka. Ainakin rippikirjoista Honkasen nimi katoaa 1800-luvun puolivälin seutuvilla.

kansa **Joseph Räsänen** (1820–1897) sekä vaimonsa, läheisestä Sorosen talosta kotoisin ollut **Anna Soronen** (1820–1874) ja 9 lapsensa kanssa. Anna oli miehelleen sukua 4. sukupolven takaa, eli Jacobista alkanut suku oli riittävän elinvoimainen jatkaakseen elämää kantaisän valitsemalla paikalla.

Joskus 1810-luvulla Räsänen jaettiin kahtia. Jaolla erotettiin kanta-Jaakon pojista **Heikistä** ja **Jaakosta** periytyvät E- ja G-haarat niin, että G-haara jäi Räsäseen ja E-haara sai asut-

Henkikirja 1850

Isännäksi on merkitty **Johan Samuelsson**, pitäisi varmaan olla Salomonsson (G-haaraa, s. 1821). Räsäsen toisen talon, Alapirtin isäntä on **Johan Josefsson** (E-haaraa, s. 1791). Mahdollinen lukkari on hän, ei varsinaisen Räsäsen isäntä.

Kolmannen talon isäntä **Anders Andersson** on käsitteäkseni Peltolan jonkin aikaa omistanut A. Soronen/Räsänen.

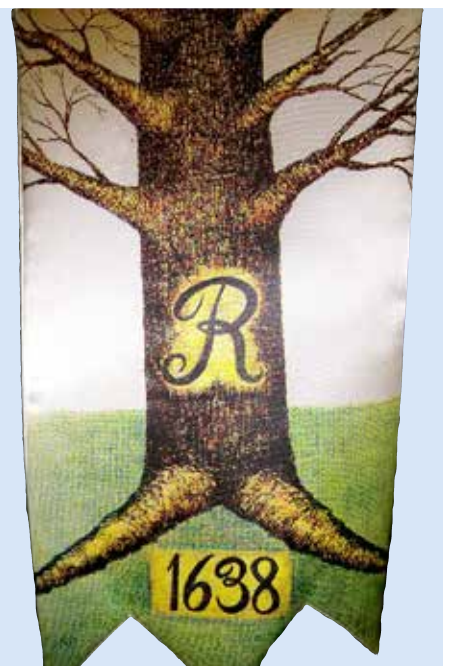
Jorma Räsänen
Veikko Räsänen

RÄSÄSEN SUKUSEURA KOKOONTUU

Räsäsen sukuseuran sääntömääräinen sukokokous pidetään Jokijärven Kyläseuran teatterirakennuksessa sunnuntaina 21.7.2019 ja varsinainen kokous alkaa kello 13.00.

Sitä ennen kello kymmenen osallistuminen kirkonmenoihin, jonka jälkeen noin kello 11.30 mahdollisuus omakustanteiseen ruokailuun.

Sukuseuran hallitus

Kevättalkoot

Kesänäytelmän 3000. katsoja

Iloista kanttiin väkeä

Kyläseura onnitteli kesäteatterin johtaja
Elsa Ruokangasta merkkipäivänä

Maakirkko ja ehtoollinen Pölky-teatterilla

Piispa Samuel Salmi kahvitilaisuudessa

Vanhan kirkon juhlan kuulijakuntaa

Kirkkoherra Tuomo Törmänen luovutti kyläseuralle
maalauksen vanhasta Jokijärven kirkosta

Lukijan kynästä

Keisarin törmä

Lomailua Turpeisenjärvellä

Heinäkuun kaheksas päivä 2017 se oli, ja taisi olla koko kesän kommein ja lämpimin keli. No, myöhätoinini alettiin jo sillo eteliskesänä hunttailemaan, että se se oisi soma homma, jos venneellä soutoa nytkyteltäisiin Turpeisjärvelle ja ihan Itäpeän Keisarin hovviin asti. Ihan niinku **Kalle** aikonaan. Meilläähä toinini oli vakkaa aikomus hilipasta tuo reissu ihan reppuleivän ja makkaran voimalla, semmosella meiningillä että **Ronkaine** soutaa männessä ja minä piän perreä tullessa. Tot-tapa se **Juha** meinasi, ettei mulla pysy ehki mela käissä ja völojäsi matkaan viimesen peälle täyteen latattuja kuorma-autton akkuja kaksin kappalein, ja sähkömoottorin venneen perrään. Evästä siitä huolimati kasattiin reppuin ihan ehotellen, eikä se ollu hullumpi assia näin jälkikäteen aatellen ollenkaa.

Aurinko paistoa rällöt-ti pilvettömältä taivaalta. Vene puotettiin vetteen siinä Romppasensalamen sillankuppeessa ja lastattiin tarvekalut kyytiin. Ensmäine jaahinki alako siinä, kun tämä konemies oli ostoa paukassu uuvet pelastusliivit, vaikka längiltä kait ne minusta enempi näytti. Murhijärven selekä aukeni tyynenä ja sinisenä, mutta kokka koh-ti Murhineimeä ja korvat hörölle kuulusiko vähäsin-täkää Majavan kanitusta. Eipä kuulunna. Murhijoen suulla meinasi sitte jo tul-la ensimmäinen ruuperä ohtaan, kun ulupukan var-ret tempautu moottoriin. Jokisuusta kun selevittiin, alako sitten maisemiin kahtelu. Saapi sanoa että suo ja räseikkömaisemat kerkesi piirtyä hyvästi nä-kömuistiin. Kallen matkas-sa kun tätä sammoa jokkea on kulukenu, mulle ainaki tuli yllätyksenä joen leve-veys. Jossain kohi mulla äjähti peähän että mah-taakohan siellä olla kuin-ka kivviä piilossa. Pistin siitä sitte **Nissis-Joukolle** tievustelua ja sehän ilimi-neerasi vissinä tietona, että

viimesen mökin jälkeeseen sisäkurvissa soattaa kolah-toa. Sehä oli tämmöselle jatkuvaan tuolla reitillä kulukevalle sakille seleväki selevempi neuvo.

Siinähan sitä toinini lipu-malla tehtiin matkoa aurinkopaisteessa. On se ollu eväs elukoillekki kovan takana, ainai kun sielusa silimillä kahteli sitä kortteihen määrää. Niistä jos oisi pitäny alakoa lauttoja tekemään, mahettas olla vieläe sillä reissulla. Oltiin kai sitä kulettu tunti, kaks, jos kolomehi, tullu niin kelloon katottua, kun alako rannat lähetä toisijaan ja selevästi tuntua vastavirralla. Ja kiv-viähi rupesti vilahtelemaan kahen puolen venettä. Ei auttanna, vaikka Ronkaine kuinka veänteli hanikoita ja tiiraili mänöväyleä, ai-rot mulla piti ottoa avuksi, ettei koko loppupäivä tarvinnu yhdelläkohti maleksia. Aikamma siinä reuhuttiin ja airottii kesti, ja niin vain peästiin virtapaikan yläpuolelle. Alettiin saapua Turpeisenjärven alapeähän ja pohjapavon luokse. Ei puhetta että sillä moottorilla oltasi peästy siitä nielusta läpi. Ei vaikka huippusou-taja olikin apuna. Muuta vene rantaan ja hunttailemaan mitenkä soahaan se nykästyä kivimuurin yli. Vain sehän meni peälle toivoin, mitä nyt Ronkaine otti persetenä asennon siinä liukkailla kivillä keikkuissa ja rojotti pitkin pirttuuttaan kivikossa. Mut-ta käypihän se köyvestä nykimine sillälailakkii. Sinne se paatti heilahti pavon yläpuolelle.

Etelärannan tuntumassa ajjoa höllötelttiin Keisarin hovia kohti. Ensimmäisenä näistä Kallen aikasis-ta paikoista silimiin pisti Turpeinen. Vastarannalla Myllyaho, josta kylläkään en muista mitä mainintoja siitä olisi ollut. Mutta varsin nätti paikka silimälle. Turpeisen vanha talo kui-tenni ihan siinä rannan tun-tumassa, ja ihan kopillaan. Turpeisenniemen kären jälkeeen alako sitte jo maan-kuulu Kellarisalami näkyä. Oikeen kovasti, kun puristi

silimälumia yhteen, soat-to kuvitella minkäläista metakata siinä on ollu kun hyväntahtosta sonnimul-likkata on lastattu venneeseen, ja varsinni sen jälkeeen kun se ei arvostanna kyytiä ja mäni koatamaan koko höskän. Noh, Kellarisalamessa silimiteltiin Alleenintaloa, **Hilikin ja Martan** kotia. Siinähan se pystyssä nökötti pöhheikön takana piilossa. Pyyhkästiin suosiolla ohi, kun alako olla jo siksi paljon vastatuulta ja oli vissi tarkoitus käyvä mutka Keisarin tu-lihtan kohilla. Ensmäinen akku mahto potkasta tyhjeä jossain näillä seuvun.

Ahoniemen törmä alako toinini näkyä jo hyvän matkoa ennen tuota Kellarisalamaa. Nykysin se on peltona, ja muutama lato-pöksä ja riihi rannassa on entisestä hovista jällellä. Vanaha navettapöksä on pikkuse etempänä, mahtaa olla kuulunu Iivarintalolle. Jos onni ollu syrjässä kaikesta ja monen mutkan takana niin kesällä, kun talavellai, pittää olla kovin paatunu jos ei silimä leppeä tuotakaa talonpaikkaa silimitellessä. Vaikkei se elämä missä o ollu siihe aikaan heleppoa. Ja kylä siinäe kohin tuntu sille, että millä hetkellä tahansa **Anni** tulloo siihen rantaan kahtomaan että kuka ranta-tuu, ja pienemmät penskat juosta kamilastaa pirttiin sananvientiin. Mutta kerrassaan kettää ei näky-nä. Korkeanniemen kohilla nykästiin vene maille. Järveltäpäin katottuna näytti sille, että pöhheikön keskelle on tupa jeännä, mutta mitästä hullua, niin sievä pihapiiri kun mikä. Sauna oli pikkuse ajansaatossa luuhistunnu, ja vene soatto vähän vuotoa, mutta muuten oli vaikka kuinka nätti paikka. Salami on Korkeanniemen kohalla siksi kap-pea, että ei ole ihme, jos Martta ja Hilikki on näh-neet jokkaisen kulukian.

Aurinko vain paranti paistettaan, kun höllötelttiin Turpeisenjärveä takasinpäin. Suuntana oli pohjapavon yläpuolella oleva

laavu, missä oli meininki paistoa makkarat ja purasta kuivia evvää. Oisikko ollu muuvan satametrinen ennen, kun konemies alako seätelemmään hanikoita ja veäntelemmään vipuja moottoristaan. Ei kipenettä virtoa. Voissanomapiisi! No myöhän oltiin valuttu siihen laavun kohille ihan omia aikojaan ja muuta vene rantaan ja syömään. Aikamma siinä tuskailtiin ja tuumailtiin, meinattiin hättäytyä soittamaanni jollekkien, että tulisi hake-maan autolla maitamyöte, vain ei puhettakkaan. Ei vähässä kummassa sitä häppeätä oisi kestännä mil-lään, ja siitä sitä oisi tehty lauluja jo vähitään kolomen kultalevyn verran. Meillä-hän kun ei ollu matkassa muuta kun aikoa ja evästä, peätettiin jatkoa matkoa vettä myöten. Mulla kyllä hirvitti se pohjapavon nielu, ja tirrasin jo hyvästikki, että männään sen kohan ohi rantaan pitkin, mutta eihän se tälle perämiehelle käynnä alakuunkaan. Muuta mela viuhusi kun lykki ruuha kohinata koh-hen. Enhä minä muuten sitä hirvitelly, vain kun jos oisi keikanna ja kastunna hyvä kamera. Millä sitä sitten oisi totistanna koko reissua? Mutta hyvästi soluttiin siitä lävestä ja sitten oltiin jo pikkunivojen virrassa.

Mutta sen jälkeeen se ei matka isommi joutun-

nakkaan. Yhellä suoralla virisi myötätuulta sen verran, että kokkeilin josko takista saisi toimivan keulapurjeen, kun levittää sen oikeen levälleen ja peränpitäjä vielä avuksi pu-haltaa siihen. Ja sitten kun Ronkainen jo uuvuksissaan ensin kuuli, ja sitten jopa näkihi että tulloo moottori-vene vastaan ja innostu hii-teen jotta sille maksetaan vaikka ilimalaivoja kunha vettä meijät perille. No minäkin oikeen kahtomaan seläntäakse kun en soanna eäntä korviini, ni mitä vielä, joutsen siellä lätkytti veinpintoa nousussaan, ja selevästi minusta näytti sille että sillä oli suu korvissa.

Viimme alako Murhipe-rä näkymään. Kapanossin voimalla vejeltiin sillan-kuppeeseen ja nykästiin vene autonperrään. Hullunahan meitä monia Päätalon jälkeä kuluvevia huppailijoita piettäin, eikä siinä arvio tiete kovinkaa paljo vikkaan mäne. Tuo reissu meni kumminki enempi kun peälle toivo-in, mittäänsanomatto-mista vastuksista huolima-ti. Pittää todeta, että sillon kaheksankymmenluvun loppupuolella, kun ensimmäisen kerran tuln näihin maisemiin, monet mutkat ja oikoset, talot ja talonpai-kat avvautu silimiin niinkun olisi vanhaan tuttuun paikkaan tullut. Siksi hyvin Kalle ne on kirjoissaan

kuvannut. Murhijoki tosis-saan "luirii" hittaasti mutta varmasti, monen mutkan kautta Iijokkeen. Ja linnun-tietä kahtoin sitä uomoa on tullu enempi kun reilusti. Tekköö se siksi monta jou-tavata mutkoa. Turpeisenjärven maisemat avvautuu järveltäpäin juuri semmosina kun ne on monet kerrat tullu kirjoista tavvailtua.

Monessa kohti nykyih-misiä moititaan ja miksei syystäkin liallisesta up-poutumisesta some-maailmaan. Vain kyllä siellä on paljon hyvääkin. Tämä-kään reissu ei olisi varmas-ti ikinä toteutunut jos ei olisi olemassa Kalle Päätalon ympärillä pyörivää face-book-ryhmää. Sen tiimoilta on löytynyt monta hengen-heimolaista, joita ei tarvii-te kovinkaan paljon höy-näyteä kun jo on retkue kasassa millon mihinkäki tutkimuskohteeseen. Eikä tarvii-te vetteä perässään semmosie, jotka vain kah-teloo nenänvarrtaan pitkin ja ukssi että samoja helekatin lahonneita hirrenpäitä vujesta toiseen vahtovaa...

Tämänkin reissun jäl-keen on tehty jo pari muuta "vohkasua", mutta niistä tuota tuonnempana. Ja uusia on suunnitteilla, tietenk-in.

Terviiisiä Saarijärveltä!

Katja Tommila,
"Tihvana"

Jokijärven Avviisi

JULKAISIJA

Jokijärven Kyläseura ry
Hilturannantie 2 A, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 8232 489
jokijarvi@jokijarvi.com www.jokijarvi.com

TOIMITUSKUNTA

Veikko Räisänen, päätoimittaja
Teuvo Lohilahti
Mauri Karjalainen
Salme Koskelo
Raija Kelly
Aila Mikkonen

JAKELU

ILMAISJAKELUNA
liikekeskukset, huoltoasemat,
matkailualan yritykset kautta maan. PAINOS 20.000 kpl

SIVUNVALMISTUS

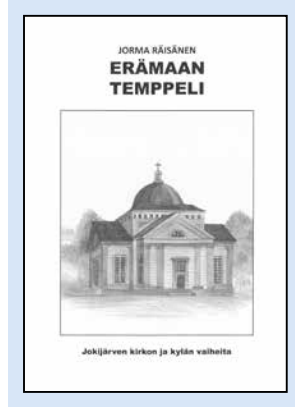
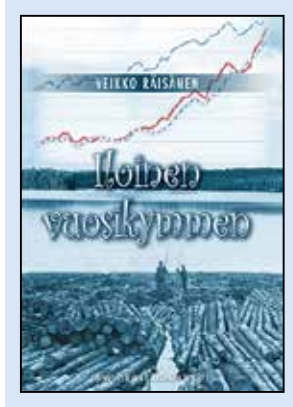
MINI Mainos

Jani Jänkälä,
Taivalkoski

PAINOPAIKKA

Suomalainen
Lehtipaino Oy, Kajaani
PAINOS 20.000 kpl

Jokijärven kirjailijat julkaisivat Kesän 2018 aikana Jokijärven kirjailijat ovat ahkeroineet

Salme Koskelo julkaisi runoteoksensa "Mustarastas juoruilee" Päätaloviikolla. Kirja on Salme Koskelon viides julkaisu. Kirja on kuvitettu Sinikka Polojärven akvarelleihin. Kirjaa on myytävänä kirjailijalla itsellään ja Jalavan kaupassa. Lisäksi Salme Koskelo teki lyhyen historikin Jokijärven kyläseuran 20-vuotiselta taipaleelta. Historiikkia saa ostaa kylätalolta.

Veikko Räisänen julkaisi "Iloinen vuosikymmen" (KustannusHD). Omaelä-

mäkerran kirjasarjan neljännessä osassa kirjailija kuvaa tarkkanäköisesti ja juohevasti aiempien sarjan kirjojen tapaan metsätöyhtöjohtajan elämää, niin työssä kuin vapaa-ajallakin. Kirjassa Veikko ja Inkeri koettavat sopeutua parhaansa mukaan "kaunulaisten" kirkonkylän "kahvea" juoviin ihmisiin ja heidän tapoihinsa elää. Aina se ei onnistu ja ristiriitöjakin syntyy väistämättä. Kirjasarja on ainutlaatuisen, koska siinä kuvataan ensimmäisen kerran suo-

malaisessa kirjallisuudessa maailmaa ja sen menoa metsätöyhtöjohtajan silmin. "Iloinen vuosikymmen" sai Kainuun Sanomien kulttuurisivun arviossa neljä tähteä viidestä.

Jorma Räisänen julkaisi "Erämaan temppeli" kirjan juuri sopivasti ennen Jokijärven kirkon 170-vuotisjuhlaa. Kirjaa varten Jorma on tehnyt tarkkaa tutkimustyötä arkistoissa ja se antaa seikkaperäisen kuvan Jokijärven kirkon vaiheista sekä elämästä Jokijärvellä noihin aikoihin.

Jorma Räisänen sai seurakunnan lahjana painokuvan taiteilija Kari Holman Jokijärven kirkon maalauksesta, joka julkaistiin juhlassa. Kirjaa on myytävänä 4H puodissa Taivalkoskella sekä kirjailijalla itsellään.

Ratsastusta Jokijärven maisemissa

Jasmin Virtanen on tehnyt lapsuuden harrastuksestaan työn Jokijärven Siika-ahossa. Jasmin aloitti jo kahdeksanvuotiaana ratsastuksen, mikä johti siihen, että piti saada oma hevonen. Myöhemmin hevonen tuli mukana Jokijärvelle ja "homma karkasi lapasesta". Jasmin on hankkimassa koulutusta hevosharrastuspalvelujen tuottajana. Koulutus valmentaa järjestämään hevosharrastuspalveluita, joihin kuuluvat hevostaitot ja pienimuotoiset ratsastustunnit sekä maastoratsastusretket lomailaisille ja paikkakuntalaisille. Koulutuksesta on viimeinen puoli vuotta jäljellä. Sen aikana tehdään vielä liiketoimintasuunnitelma ja käynnistetään yritystoiminta toden teolla. Jasmin on harjoitellut pari vuotta Kuusamossa Ruskalaukan tallilla ja omalla tilallakin on jo asiakkaita käynyt parin vuoden ajan.

Jasmin huolehtii itse opetuksesta ja ryhmien ohjauksesta niin tilalla kuin maastossakin. Apujoukot, eli puoliso ja appivanhemmat auttavat esimerkiksi maastoretkien valmisteluissa. Tällä hetkellä hevosia on neljä, joista kaksi ovat ratsastustoiminnasta vielä pois pelistä. Toinen näistä on miniponi Minttu, joka tarjoaa seuratoimintaa

ja kärryajeluita, kun taas nuori kylmäverinen opettelee ratsuna olon saloihin. Talven aikana tulevien kahden lisähevosen myötä asiakkaiden käyttöön on tarjolla neljä hevosta. Hevosille on karsinatiloja sekä pihatto, missä hevoset voivat olla ympäri vuoden. Maneesin rakentaminen ei ole suunnitelmassa. Ruskalaukka Kuusamossa on paikka, jonka kanssa on tarkoitus viritellä yhteistoimintaa. Jasmin toivoo, että käyttäjiltä tulee toiveita ja ideoita heti toiminnan käynnistysvaiheessa.

Kun yritys on perustettu, Jasmin haluaa tehdä yhteistyötä Jokijärven matkailuyritysten kanssa. Ryhmille voisi tarjota maastoratsastusta ja rekiäjelua sekä hevostoimintapäiviä. Jasmin hallitsee englannin kielen hyvin ja saksan alkeetkin ovat hallussa. Joitakin palveluita voi viedä myös vanhuksille esimerkiksi vanhusten palvelutaloihin. Minttu-poni lähtisi mielellään rapsuteltavaksi. Muillekin harrastuksesta kiinnostuneille nuorille tai jo kypsempään ikään ehtineille paikka tarjoaa mukavat mahdollisuudet. Lähimmät ratsastustallit ovat Kuusamossa, mutta Ouluun päin mennessä ei ratsastustalleja ole muualta kuin Syötteellä. Tilalla on omia metsiä, minne

Kerttu Polojärvi ratsastaa lämminveritamma Foxylla, äiti Noora vieressä, ohjaa Jasmin Virtanen

Kuva Salme Koskelo, otettu elomarkkinoilla 2018.

on jo suunniteltu raivatavaksi maastolenkkejä. Reippaampaan menoon on lähistöllä metsäautoiteita, joilla ei juurikaan ole auto-liikennettä. Muutama poro voi tulla vastaan. Hevoset ovat rauhallisia, vaikka vastaan saattaisi silloin tällöin autokin tulla.

Elomarkkinoilla Jasmin oli hevostensa kanssa tarjoamassa talutusratsastusta ja kärryajelua. Päivän jälkeen tuli useita yhteydenottoja hevosharrastuksen aloittamiseksi. Tällä hetkellä ratsastusaikoja järjestyy neuvotellen. Jasmin innostaa aloittamaan hevosharrastuksen nuorena. Silloin kynnys nousta hevosen selkään ei ole niin suuri. Harrastuksen voi aloittaa kuitenkin missä iässä tahansa. Kysymys on vain siitä, mitä haluaa tehdä. Ensiksi opetellaan he-

vosen käsittelyä maasta ja jos rohkaistuu nousemaan hevosen selkään, voi vielä iäkkäämpänäkin saada uusia elämyksiä. Jasminin oma anoppi on siitä hyvä esimerkki. Ohjaaja on mukana auttamassa satulaan ja satulasta alas. Kypärän ja liivin saa lainaan tallilta. Omat housut ja saappaat on hyvä olla. Tilalla on vakuutusena maatilavakuutus, joka kattaa tilan alueella tapahtuvat vahingot, mutta tapaturmavakuutus on hyvä silti olla omastakin takaa. Tilapäisten käyntien yhteydessä on siis hyvä olla omakin vakuutus kunnossa.

Löydät tallin Facebookista nimellä Jokirat-sut.

Salme Koskelo

PANIMO

Taiwalkosken Panimon kaljakauppa
Avoinna perjantaisin
klo 13.00–18.00
Ouluntie 1, 93400 Taivalkoski

4H-PUOTI

Paikalliset käsityöt
Askastelu-
tarvikkeet
Poronsarvia
verkkokaupasta
www.4hpuoti.com

**4H TAIVALKOSKEN
4H-YHDISTYS**

Ketuntie 2 L 9, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 130 284 tai 040 704 8483

ETÄPALVELU

– asioi viranomaisen asiantuntijan
kanssa verkkoyhteyden avulla

Taivalkosken yhteis palvelupiste
sijaitsee osoitteessa
Kauppatie 11,
Koillismaahan
Osuuskaupan
kiinteistössä
Kalle Päätalon torin
vierellä.

Yhteystiedot: Puhelin 040 669 0991
sähköposti: yhteis palvelupiste(at)taivalkoski.fi

Palvelut: Yhteis palvelussa tarjotaan yleis-
neuvontaa Taivalkosken kunnan ja yhteistyö-
kumppaneiden palveluista, tällä hetkellä
TE-palvelujen, Maistraatin ja Kelan osalta,
sähköisten palveluiden käytön tukemista (asia-
kaspäät), asiakirjojen vastaanottamista ja luo-
vuttamista, asioiden vireillepanoon ja käsittelyyn
liittyvää neuvontaa (avustavaa asiakaspalvelua).
Lisäksi asiakas saa yhteis palvelussa asiantunti-
jatasoisia asiakaspalveluja verkon kautta etäpal-
veluna, palveluneuvojan avustamana.

Taivalkosken yhteis palvelupiste
Koillismaahan Osuuskaupan kiinteistö
Kauppatie 11
Avoinna ma–pe
klo 9:00–11:00 ja 11:30–15:00

Yhteis palvelu

Päätaloviikko

Koko perheen kulttuuri- ja kotiseutuviikko

Taivalkoskella 1. – 7.7.2019

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä
140 vuotta

Kalle Päätalo 100

www.taivalkoski.fi/palvelut/paataloviikko

[facebook](#) paataloviikko

Lisätietoja: Kulttuuriohjaaja-tuottaja Heli Paaso-Rantala
heli.paaso-rantala@taivalkoski.fi, puh. 040 8608 971

napero Finlandia

Naperoviikko 2019

Lasten kirjallisuus- ja kulttuuriviikko Taivalkoskella

[facebook](#) naperoviikko

KIRJASTO AVOINNA

MA, KE, TO

klo 10.00–18.00

TI, PE

klo 10.00–16.00

Lehtisali aukeaa
maanantaisin klo 8.00
ja muina arkipäivinä
klo 8.30.

TAIVALKOSKEN KIRJASTO

Urheilutie 4, 93400 Taivalkoski, Puh. 040 860 8999

www.taivalkoski.fi/palvelut/kirjasto

outi.finna.fi

TAIVALKOSKI, luontoa ja liikuntaa

Lisätietoja:
puh. 040-5339910
www.taivalkoski.fi

KALLIONIEMI

Kirjailija Kalle Päätalon lapsuudenkoti. Kallioniemen pihapiiri on hyvin säilynyt 1920-luvun maalaismiljö ja museoalue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Avoinna
17.6.–18.8.2019
Ma – su 10.00 – 17.00
Juhannusaaton suljettu.

Muina aikoina opastukset sopimuksen mukaan.

Kallioniementie 7 C, Taivalkoski
Asiamies puh. 040 140 6005
Opas (kesällä) 040 742 3738
www.taivalkoski.fi/palvelut/kallioniemi

PÄÄSYMAKSU:

Päätalo-näyttely 4 €, Kallioniemi 6 € tai yhteislippu 8 €. Päätaloviikolla yhteinen viikkolippu Kallioniemeen ja Päätalo-keskukseen 16 €. Kallen työhuoneen ja Kallioniemen esineistöt ovat nyt nähtävissä myös osoitteessa tarinasoitin.fi/kallepaatalo

PÄÄTALO-KESKUS

Kirjailija Kalle Päätalon Tampereen kodin näköistyo huone ja näyttely. Kalle Päätalo historiantarkkailija -näyttely esillä 27.6.2019 saakka. Kalle Päätalo 100 -näyttely avautuu 1.7.2019.

Avoinna
Ma, ke, to 10.00 – 18.00
Ti, pe 10.00 – 16.00

Päätaloviikolla 1. – 7.7.2019
Ma – pe 10.00 – 18.00
La – su 10.00 – 16.00

Urheilutie 4, Taivalkoski
Puh. 040 5482 247
www.taivalkoski.fi/palvelut/paatalo-keskus